

Vatten hela livet Lek utan vågor

Konstnärlig förstudie
för Nya Rosenlundsbadet

Rapporten är producerad på uppdrag av Jönköpings kommun

Kenneth Balfelt Team

Innehållsförteckning

Förord	3	3.3 HUR när vi Vatten hela livet	32
Rosenlundsbadet historiskt	4	Strategi: Lek utan vågor	32
Nya Rosenlundsbadet	4	Från byggda faciliteter till aktiviteter	34
Syfte med rapporten	4	Konstens roll för Lek utan vågor	38
Underlag från kommunen till konstprogrammet	5	Exempel på åtgärder för Lek utan vågor	40
Syfte med badhuset	6	Attraktioner	40
Struktur och metod	7	Stadsrum i badhuset	42
1. Byggstenar för det nya badet	8	Nytänk för kafé	44
1.1 Jag älskar vatten	10	Programmera användandet	44
Vattenkroppar	10	Brukarinvolvering	44
Upplevelser av vatten	11	Kommunikation, skyltning och lojalitetsprogram	45
1.2 Konsten har alltid rätt	12	Poolparty	47
2. Livet på Rosenlundsbadet	15	Personalen som aktivitetsledare och "DJ"	48
Vattenvana	16	Samarbete mellan JSS och Rosenlundsbadet	49
Simskola	16	Strategi: Naturbadhuset	50
Lek i vatten	17	Analys av badhusdesign	51
Vattengympa	17	Förslag till en naturlig industribyggnad	51
Seniorträning, simning, bubbelbad och frukost	17	Input för badets utformning och gestaltning	54
Seniorgymnastik på Rosenlundsbadet	18	Estetik och stämning på badet	54
Föreningar	18	Trivsel och bemötande: omklädningsrum, uniform och skyltning	56
Simning på elitnivå	18	Stimulering på badhuset - akustik, belysning och temperatur	61
Vad ger simning på elitnivå	20	Tillgänglighet på badet	62
Simhopp	20	Fysisk arbetsmiljö	62
3. Vision: Vatten hela livet	21	Förutsättningar för föreningsliv och elitverksamhet	62
3.1 VAD är vatten hela livet	23	Simning	63
Alla åldrar, hela året, hela livet	23	Simhopp	66
3.2 VARFÖR Vatten hela livet	24	Konstsim	67
Simning främjar folkhälsan	24	4. Arbetet med konsten	68
Body comfort issues	24	Konstnärens roll	69
Simning påverkar språket	25	Samarbete mellan konstnärerna	69
Skillnader i simkunighet	25	Delaktighet och samverkan med allmänheten	69
Inkludering	26	Process, långsiktighet och underhåll	70
Social interaktion	26	Efterjusteringar	70
Inkludering i samhället	27	Subjektivisering och aktivering	70
Integration	28	Avslutande kommentar	71
Ungdomsaktiviteter	29	Kolofon	72
JSS - en av Sveriges bästa simklubbar	29	Appendix	73
Uppfattning om föreningarna på badet	30	Känslkort Rosenlundsbadet	73
Relationer mellan badgäster och eliten	30	Information till respondenterna	73
JSS potential för folkhälsa	31	Sammanställning Känslkort	74

Förord

I planerna att uppföra ett nytt badhus som ersätter det befintliga Rosenlundsbadet i Jönköpings kommun, fanns det önskemål från projektet och verksamheten att konsten skulle faciliteras i ett tidigt skede. För att på så sätt bli en likvärdig aktör tillsammans med projektets arkitekter. I lokalprogrammet för det nya Rosenlundsbadet betonas särskilt att den konstnärliga gestaltningen ska utföras i samspel med arkitekturen och bli en integrerad del i badmiljön. För att uppnå en fungerande konstnärlig process som tål förändringar och som följer projektets förlopp formulerades ett första undersökande konstuppdrag inför att det mer gestaltande skedet av badmiljön inleds. Processen initierades våren 2022 då konstnären Kenneth Balfelt tilldelades uppdraget. I relation till framtagna dokument, dialogarbete, platsen och det nya badets målsättning kunde konstnären själv påverka förutsättningarna för uppdraget samt vad som kunde vara intressant att lämna efter sig.

Kenneth Balfelt har lång erfarenhet av att arbeta undersökande utifrån ett konstnärligt perspektiv och har tillsammans med socialantropologen Hanna Lockner tagit fram rapporten Vatten hela livet, Lek utan vågor, en konstnärlig förstudie för Nya Rosenlundsbadet. Uppdragets mål var att den konstnärliga processen skulle bidra till att skapa en gemensam vision för det nya badet inför att arkitekternas arbete påbörjades. Utöver det var målet att arbeta identitetsskapande och utforska de sociala aspekter som definierar vad ett bad kan vara just idag och just här. Rapporten

kommer att fungera som en inspirationskälla i det fortsatta arbetet med Nya Rosenlundsbadet och bidra till att konsten integreras både i den gestaltande miljön och i den sociala.

Uppdragets öppna karaktär är även en del i Jönköpings kommuns övergripande arbete med offentlig konst. Det sker i enlighet med stadsmiljöprogrammet Stadens konst, Kulturplan och kulturstrategi för Jönköpings kommun 2022-26, samt arkitekturstrategin där den gestaltande livsmiljön ses som en viktig prioritet att utveckla. Jönköpings kommuns mål och ambition med den offentliga konsten beskrivs här enligt följande, att ge kommunens invånare och dess besökare tillgång till ett varierat, nyskapande och högkvalitativt konstutbud. Ambitionen är att utveckla kommunens arbete med konst i offentliga rum, bland annat genom att ge konsten en framträdande roll i samhällsplanering och i utveckling av stad och landsbygd.

Filip Zezovski-Lind
Tillförordnad avdelningschef Kultur
Jönköpings kommun

Åsa-Viktoria Wihlborg
VD
ArtPlattform

Att simma är att resa runt jorden
med mig själv
i vattnet
- Lucas, 19 år

Rosenlundsbadet historiskt

Rosenlundsbadet har funnits länge och är en av Sveriges största bad- och friskvårdsanläggningar. Badet byggdes 1968, då som ett tempererat utomhusbad med sport- och tävlingsbassäng med läktare, hoppbassäng, en allmän- samt undervisningsbassäng och plaskdamm. Då var fokus på folkhälsa, simkunnighet och relationen mellan kropp och hälsa. Efter en ombyggnation 1991 utökades badet med relaxavdelning och äventyrsbad. Med den nya äventyrsdelen tillkom fokus på familjen och trygghet i vatten. Det blev ett glädjefyllt möte med vatten och skapade attraktionskraft till kommunen.

Rosenlundsbadet har inte samma attraktionskraft som det tidigare haft. Attraktionerna är få och något utdaterade jämfört med till exempel Kokpunkten i Västerås, upplevelsebadet på Arena Skövde och Lost City Gustavsvik i Örebro.

Jönköping har en naturlig tillväxt, människor rör sig här tack vare högskolan som lockar nya människor. Badet är inte längre något vi behöver för att locka människor inom arbetskraft och turism.

Henrik Andersson, fd. ordförande i Kultur- och fritidsnämnden

Redan från start har tävlingar anordnats på Rosenlundsbadet, tävlingsbassängen användes under VM i modern 5-kamp år 1968. Jönköpings Simsällskap (JSS) har vuxit sig starka under tidens gång och är idag en av Sveriges bästa simklubbar på elitnivå. År 2017 arrangerades både SM och JSM på Rosenlundsbadet.

Nya Rosenlundsbadet

År 2028 beräknas det Nya Rosenlundsbadet att öppna och ersätter det nuvarande badet som är nedslitet och föråldrat. Det nya badet uppskattas ha ca 500 tusen besökare varje år. Äventyrsbadet ersätts av ett familjebad och det nya badet kommer ha fler undervisningsbassänger, varav en med flexibelt vattendjup. Programförslaget är att det tillkommer en större hoppbassäng, en simbassäng på 50 meter och ytterligare en simbassäng på 25 meter, båda med bättre tillgång för allmänheten, samt 3-4 bubbelbad. Den nya anläggningen kommer även innefatta ett gym, café och serveringsytor, samt mötes- och föreningslokaler.

Syfte med rapporten

Denna rapport är en undersökande förstudie i ett tidigt skede för att identifiera förutsättningarna för konst på det nya badet. Innehållet har tagits fram från ett konstnärligt praktikerperspektiv där bildkonstnären Kenneth Balfelt, i samarbete med socialantropolog Hanna Lockner, har fått det öppna uppdraget att med bred blick hitta material som kan inspirera andra konstnärer i deras kommande arbete. Vi arbetade utifrån frågeställningarna: *Vad vill jag veta, vilka ämnen är intressanta och vad kan man göra konst om här?*

Syftet är att rapporten ska användas som underlag till det kommande uppdragsbeskrivningarna för att specificera det konstnärliga gestaltungsoppdragen. Rapporten kan också användas som inspiration för det arkitektoniska arbetet med nya badet.

Nedan följer kommunens uppdragsbeskrivning till Skissuppdraget för konstnärlig förstudie:

Uppdraget består av en utforskande process, där en konstnär får i uppdrag att göra en undersökning av platsens historia, samtid och framtid. Konstnären/-gruppens arbete sker genom en dialog- och/eller medskapande process, i kombination med exempelvis platsbesök. Detta kan bestå av besök på det befintliga badet, dialoger med invånare, badbesökare eller andra aktiva i området, undersökande av arkivmaterial eller annat som konstnären anser viktigt. Denna undersökande process som fokuserar på människorna knyter an till hur badet är en nod för besökare från hela kommunen, och inte bara en fysisk plats. Därav är den sociala aspekten av platsen viktig. Under processen identifierar konstnären teman, frågeställningar eller fenomen som kan betonas och konkretiseras. En del i den utforskande processen innefattar även att identifiera och tematisera möjliga platser för konstnärlig gestaltning på det Nya Rosenlundsbadet. Arbetet sker i nära samarbete med arbetsgruppen.

Underlag från kommunen till konstprogrammet

En rutschkana kostar omkring 20 miljoner kronor och runt 300-400 miljoner för ett fullt äventyr. Det är snarare chans att ett av de andra badhusen i Jönköping kan bli ett äventyrsbad eller med mer fokus på ungdomar i ett framtida perspektiv när det är dags att renoveras.

Henrik Andersson, fd. ordförande i Kultur- och fritidsnämnden

Enligt de samtal vi haft med Jönköpings kommun finns det ett fokusområde att det nya badet främst ska vara en plats för simundervisning, vattenvana och föreningsaktiviteter. Dessutom finns ett politiskt beslut om att inte konkurrera med privata aktörer vad gäller visst utbud på badet, till exempel relaxavdelning och äventyrsdelar. Beslutet att inte bygga en äventyrsdel är även ekonomiskt, då det anses vara för dyrt att konkurrera med andra liknande aktörer. Detta, tillsammans med en medborgardialog från 2017, säger kommunen ha legat till grund för besluten som fattats kring badet.

Henrik Andersson, fd. ordförande i Kultur- och fritidsnämnden, sammanfattar resultatet av kommunens medborgardialog från 2017 och sa att kortfattat vill folk ha ett nytt bad som är likadant som idag. Han framförde även nedan aspekter från medborgardialogen:

- ~ Trygghetsaspekter i omklädningsrum och möjlighet att byta om enskilt. (Det har dock politikerna senare delvis stått emot. De tycker att det är en viktig aspekt att byta om tillsammans.)
- ~ Bättre planlösning på det nya badet. På det nuvarande badet finns det ställen som är mörka och dåligt bevakade.
- ~ Skapa bättre förhållanden till föreningar på badet.
- ~ Fortsatt caféverksamhet med möjlighet att äta och umgås.

I lokalprogrammet för Nya Rosenlundsbadet från 2021-11-19 finns det en överordnad problemformulering. Nedan är ett utdrag från programmet:

1. Simundervisningen i kommunen samt de aktiva tränings i bassängerna. Vattenytan är totalt sett för liten i en starkt växande kommun. Många står och knackar på dörren och vill ha tider i anläggningarna. Inte minst från privata aktörer i sim- och badbranschen.
2. Från 2002 till 2018 ökade andelen av badgäster från föreningar från 10% till 43% medan andelen av gäster på äventyrsbadet minskat från 40% till 28%. Med den nya planeringen för badet beräknar man kunna tillgodose dessa målgrupper ytterligare jämfört med dagens bad:
 - ~ Personer med särskilda behov av tillgänglighet vid ombyte, dusch och varmbassäng (34 grader).
 - ~ Motionärer både under vardagskvällar och helger vid tävling.
 - ~ Föreningsaktiva och utveckling av föreningsliv samt arrangemang tävling/träning för aktiva i och utanför kommunen.
 - ~ Småbarnsfamiljer med fokus på lek och vattenvana i grund bassäng.
3. Många städer inom ca 10-15 mils radie som Skövde, Borås, Linköping och Motala samt Göteborg satsar på moderna upplevelsebad. Därför förväntas det inte längre komma så många externa besökare till det nya badet utan främst kommunens egna invånare.

Syfte med badhuset

Det finns inget strategiskt eller visionsmässigt svar på lokalprogrammets problemformulering, endast ett praktiskt funktionellt svar för badets fysiska innehåll. *Vissa institutioner blir så självklara att man inte gör strategier eller funderar på varför de finns eller vad de ska bidra med. Som bibliotek. Det blir lätt så.*

Så säger Henrik Andersson, fd. ordförande i Kultur- och fritidsnämnden. För honom är primärt fokus för Nya Rosenlundsbadet folkhälsa, som också ger en samhällsekonomisk vinst och ger individer möjlighet till motion, vattenvana och simkunighet. Därutöver ser han föreningslivet, som till exempel JSS som är aktiva på Rosenlundsbadet, som en demokratisk plats för fostran av medborgarna.

Att plocka bort äventyr kommer antagligen att ändra målgrupp för besökarna, förutser Henrik Andersson. Nya badet kommer sannolikt fortsätta locka familjer med barn men förlora ungdomarna på grund av avsaknaden av spänning och utmaningar.

Illustration av Matilde Nordseth

Alice: "Would you tell me, please, which way I ought to go from here?"
The Cheshire Cat: "That depends on a good deal on where you want to get to."
Alice: "I don't much care where."
The Cheshire Cat: "Then it doesn't much matter which way you go."

Vi ser möjligheten att en formulerad vision för badet också skulle underlätta dialogen med invånarna och skapa en tydligare bild av vad det nya badet kommer bli.

Struktur och metod

Det har varit givande för oss att som utgångspunkt för rapporten utvidga innebörden av folkhälsa, vilket Henrik Andersson beskrivit som kommunens syfte. Vi har undersökt de utmaningar och behov som lyfts i våra dialoger med allmänheten och kommunen. Genom att ta ett brett grepp om begreppet folkhälsa har vi undersökt hur det går att möta dessa utmaningar och behov.

I denna rapport beskriver vi därför platsens sociala, mentala och fysiska potential att bidra till folkhälsa, livskvalitet, meningsfullhet, relationer, inkludering och simkunighet. Utgångspunkten för detta är en kombination av den input vi fått från gästerna, kommunen och föreningarna genom intervjuer och platsbesök samt våra yrkesmässiga bidrag som konstnär och socialantropolog.

De aspekter vi undersökt och analyserat utgår från vad vi ser att yrkesverksamma konstnärer kan tänkas behöva veta om uppdragets kontext. För att ge konstnärerna detta har vi bland annat valt att ge förslag på vision och strategi för syftet med badhuset samt att beskriva platsens nuvarande och möjliga målgrupp, utvecklingen av utbud till gästerna. Vi reflekterar dessutom över badhusdesign, gästernas relation till vatten samt deras tankar och behov sett till fysiska, sociala, estetiska och funktionella aspekter.

Utöver det kommer vi i ett inledande avsnitt och genomgående i rapporten att ge förslag på vilka roller konsten kan spela i det nya badet.

Rapporten är strukturerad i fyra delar:

I del 1, **Byggstenar för det nya badet**, presenterar vi två byggstenar som präglar rapporten. Den ena är ett sätt att vända tillbaka till badhusets enda grundelement, nämligen vatten. Den andra är en översikt över olika sätt att göra konst på. Båda delarna ska inspirera de som ska arbeta med badet att omvärdera möjligheterna och utmanade de generella tankesätt som finns vid utformningen av ett badhus.

I del 2, **Livet på Rosenlundsbadet**, ger vi en introduktion till människorna och vad som händer på badhuset genom citat, berättelser och intervjumaterial från besökare och personal på Rosenlundsbadet.

I del 3, **Vision: Vatten hela livet**, kommer vi att presentera förslag till strategier för det nya badet. Utifrån den input vi fått, vår analys och bearbetning av den, är materialet strukturerat i tre avsnitt VAD, VARFÖR och HUR som understödjer detta. I avsnitt 3.1 VAD, presenterar vi visionen Vatten hela livet som handlar om att vara aktiv i badhuset hela livet. I avsnitt 3.2 VARFÖR argumenterar vi för varför visionen är önskvärd sett till folkhälsa och inkludering. Slutligen i avsnitt 3.3 HUR ger vi förslag på hur vi kan nå visionen genom två strategier. Ena strategin kallar vi *Lek utan vågor*, där diskuterar vi badets nya funktioner genom att gå från faciliteter till aktiviteter. Den andra strategin är Naturbadhuset, där vi lyfter naturens roll i utformningen av det nya badet.

Avslutningsvis kommer vi ge förslag på det vidare arbetet med konsten på Nya Rosenlundsbadet, i del 4, **Arbetet med konsten**.

1

Byggstenar för det nya badet

I detta avsnitt kommer vi att presentera de byggstenar vi har valt att fokusera på som grundläggande *perspektiv* för arbetet med det nya badet: Vatten och Konst. Det handlar om vatten som en del av naturen, människors relation till vatten och hur de kan gestaltas i ett badhus. Vi presenterar även hur konst kan ha en aktiv roll i offentliga miljöer och hur en sådan strategi kan bidra till aktiviteter, interaktion och reflektion för badhusets gäster och personal.

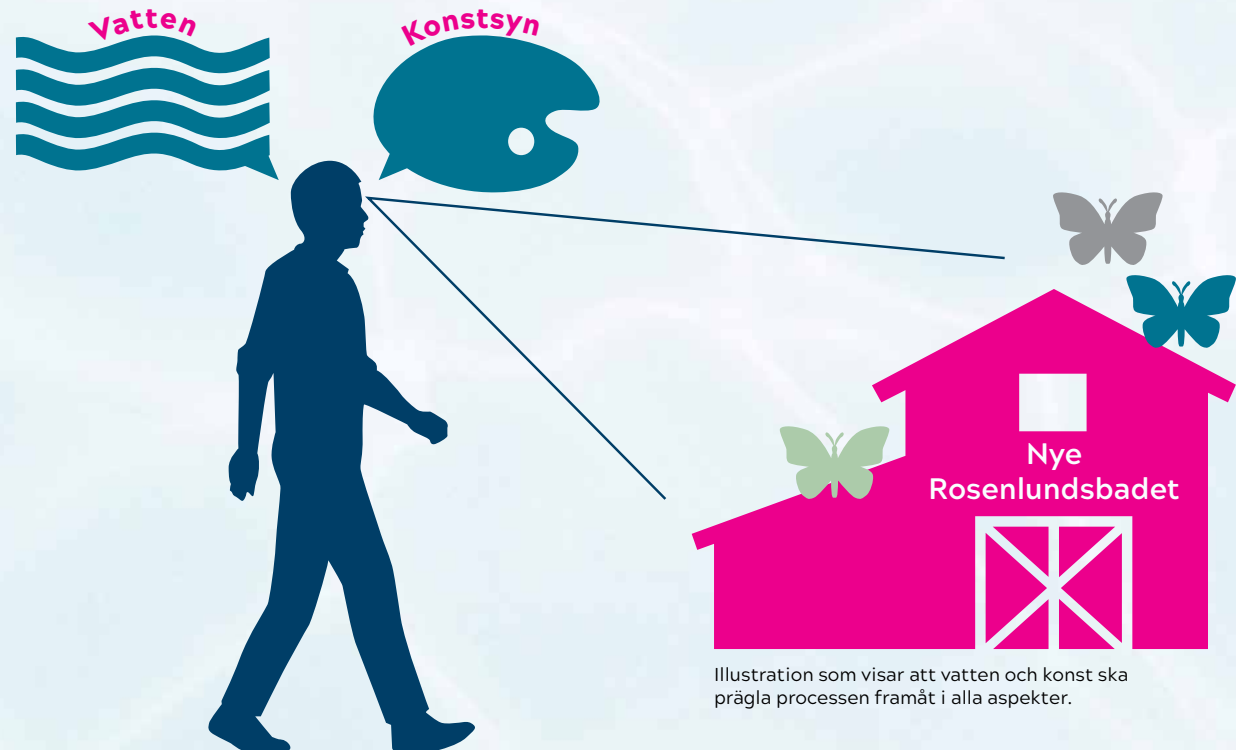

Illustration som visar att vatten och konst ska präglade processen framåt i alla aspekter.

1.1 | Jag älskar vatten

Vi frågade skolelever vad de tyckte om färgerna i Rosenlundsbadet och fick svaret "Vi vet inte vad det är för färg, vi ser bara vatten".

Henrik Andersson, fd. ordförande i Kultur- och fritidsnämnden

Water - a living substance, the most common and least understood.

GAIA, Water Is Alive & Responds to Human Emotion

Att vara i vatten är att vara i naturen. Att vara i vatten är mer som att vara i skogen än på lekplatsen eller i sporthallen. Vatten är den enda anledningen till att vi vistas i badhusets industriella, sterila, kalla miljö, nästan nakna, barfota och sårbara.

Vad är då vår relation till vatten? Och vad gör den relationen för vår dragningskraft till badhuset?

I detta avsnitt reflekterar vi över vatten genom konceptet *hydrofeminism* samt citat från de badgäster vi intervjuat. Vi önskar att du som läser detta har med dig denna introduktion till vatten i bakhuvudet när du läser rapporten.

Vattenkroppar

We are all walking bodies of water, something we share with the animals and multicellular plants on Earth. Water is what - despite our many differences - binds us together across countries, cultures and bodies. Something we all need to survive.

Mette Woller, curator som arbetat med vatten som tema för konst

Almost 80 percent of the human body is water. We are practically a kind of jellyfish.
Maria Bordorff, konstnär, *Hydrofeminism Is Solidarity Across Watery Bodies*, 2018

Om vi tar konstnären Maria Bordorff på orden har vi mer gemensamt med maneten än vi tror. Vilka konsekvenser får det att se oss som mer besläktade med maneten än apan? Kanske kan man säga att vi har vattenkroppar; kroppar av vatten, kroppar i vatten, kroppar som närs av vatten.

Forskaren och curatorn Elena Lundqvist Ortiz och författaren Dea Antonsen från Laboratory for Aesthetics and Ecology har fördjupat sig i begreppet hydrofeminism:

Elena Lundqvist Ortiz: *Hydrofeminism handlar om solidaritet över vattenkroppar. Idag upplever vi förurning av världshaven,*

stigande havsnivåer, döende korallrev och grundvattenföroreningar, för att bara

nämna några exempel. Hydrofeminism visar oss att vi alla är inblandade genom vattniga cirkulationer. Vatten rinner genom kroppar, arter och materialiteter och förbinder dem på gott och ont.

Dea Antonsen: *Det är egentligen inte så abstrakt alls. Du tar en klunk vatten och det rinner vidare ut i världen. Det förpliktar på ett nytt etiskt sätt att man förstår den kopplingen. Plötsligt kommer man nära något som är väldigt långt borta. Föreställ dig att vattnet du dricker delas med någon på andra sidan jorden. Det är en ny förståelse av din egen kropp. Vatten är transnationellt, artöverskridande och transkroppsligt.*

Elena Lundqvist Ortiz och
Dea Antonsen i *Kunstkritikk*, 2018

Att tänka på vatten som "transnationellt, artöverskridande och transkroppsligt", som ett medel för materiell och metaforisk solidaritet, kan vara ett sätt att fördjupa badhusets relation till vatten - till något mer än bara funktion. Kan vi i utformandet av det nya badhuset ta hänsyn till den kroppsliga upplevelsen av vatten och bejaka dess förmåga att få oss att känna på helt andra sätt än på land. Vad kan badhuset bli då?

Upplevelser av vatten

Det är skönt bara att ha vatten runt kroppen. Om man är stressad är det bra. Man flyter, det känns som att man är utanför jorden, tyngdlös. Som om du inte känner din kropp. Flyta, inget att oro sig för, din kropp känns konstig på ett bra sätt. Det är speciellt att ha huvudet under vattnet och ha ögonen öppna. Ljuden känns väldigt konstlade, som "muller muller". Du hör konstgjorda ljud, men du hör inte riktigt folk som skriker. Ljudet är försekat.

Lynn, 12 år, Österängsskolan

I vattnet kan jag hitta en oas, få tid för mig själv och utrymme för tanke och reflektion. Att simma är som att meditera och det har en viktig funktion för människor, sänka tempot och samla sitt jag. Kanske finns det i vårt DNA att vi blir lugna och trygga när vi är i eller vid vatten. Det vore intressant om konsten kan påminna om det. Få besökarna att reflektera kring hur vattnet och mitt varande i vatten förändrar mig.

Henrik Andersson, fd. ordförande i Kultur- och fritidsnämnden

I vattnet är man i kroppen istället för huvudet. Du har inte mobilen och kan inte multitaska. Ungdomar på HBTQ Brunnen mötesplats för ungdomar

Pulsan går ner i vattnet.

Hans-Ove, 73 år och Bengt, 79 år

Om man inte skulle bli skrynklig skulle jag bada jättelänge. Inte alltid. Men jättelänge. Det känns skönt. Även om du blir lättare så blir det mer motstånd i vatten.

Sam, HBTQ Brunnen mötesplats för ungdomar

Det är roligare och jobbigare att leka datten i vattnet. Motståndet i vattnet gör det svårare. På land är det den snabbaste som är bäst, i vattnet är det styrka och uthållighet som spelar roll. Rollerna skiftas.

Annie och Rocky, klass 9, Rosenlundsskolan

Det är tungt att springa i vattnet när vi leker datten.

Elvira, 8 år, Österängsskolan

Jag älskar vatten. I simningen är det min fiende men också mitt hjälpmedel. Både motstånd och kraft.

Cornelia, 19 år, elitsimmare

Jag gillar att vara i vatten, men det är min arbetsmiljö. Vattnet är ett verktyg.

Lucas, 19 år, elitsimmare

Man rör sig bättre i vattnet. Skonsam träning för alla.

Pia Kristensen, fd. tävlingssimmare, nuvarande simskoleansvarig Rosenlundsskolan

Jag älskar vatten, särskilt utomhus, både se på och vara i. Jag kan andas vid vatten och skog. Där känner jag mig fri och tillbaka till ursprunget. Vatten är livet. Vattnet är det vi skapades från. När vi är i vatten breder vi ut vingarna. Vi kan bemästra vattnet - dyka ner och komma upp och flyta. Utmana kroppen med rörelser. Det är lätt att röra sig i vattnet. Att vara under vatten är ett sätt att avskärma sig från allt. Som att åka till rymden. Stänga av ljud, doft, tal. Vi är skapta att vara i vatten, annars skulle vi inte kunna simma.

Suss, personal Rosenlundsskolan

Känner mig som aquaman!

Adde, 19 år, Bäckadalsgymnasiet

1.2 | Konsten har alltid rätt

Konsten har alltid rätt? Om du tänker på detta polemiska påstående så har konsten redan satt igång dina reflektioner och därmed visat sin roll: konsten ska skapa tankar, känslor, reflektioner – och helst reaktioner, hos dig, från dig och i din interaktion med andra.

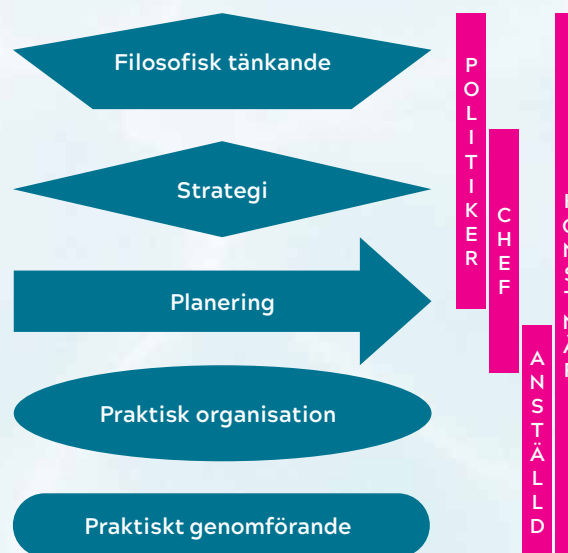
I detta avsnitt kommer vi att presentera olika infallsvinklar på vår förståelse av konstens möjligheter på Nya Rosenlundsbadet.

Generellt arbetar konstnärer inom ett bredare område än andra discipliner. De tänker på livets stora frågor och kan översätta dessa tankar praktiskt genom till exempel färger och former på en canvas. På så sätt kan konstnären också vara en del i utvecklingsarbetet med till exempel ett nytt badhus.

Konstnärer kan bland annat involveras i att:

- ~ hitta nya vägar att gå och utmana normala praxis.
- ~ delta i strategiska, operativa och designmässiga diskussioner, processer och möten.
- ~ svara på frågor och lösa uppgifter inklusive svåra, komplexa och filosofiska sådana.
- ~ skapa nätverk, dialog och kommunikation.
- ~ utarbeta filosofiska frågor och svar och översätta det till visuella uttryck och former.

Det är väsentligt att ge konstnärerna kunskap både om kontexten och det överordnade uppdraget och syftet både ur praktiska och mer visionära aspekter. Men kom ihåg att ge plats till konstnärens frihet. Vi kan ge dem ramar och riktning, men de hittar sina egna sätt och ämnen att arbeta med. Var beredd på och öppen för att bli utmanad och överraskad!

Konstnären kan ingå i alla delar i processen och gå från filosofiskt tänkande till praktiskt utförande.

Upplevelse är att du ser en spännande film och när den är över är du faktiskt också klar med den. Erfarenhet är när något verkligen gör intryck på dig, och det kan mycket väl vara ett konstverk. Ett konstverk som sätter spår, som man inte kommer ifrån och som man alltid kan referera till.

Dorthe Jørgensen, dr.phil, idéhistoriker, fra Kunsten at skabe mening av Miriam Katz, Billedkunstneren 2006

Som betraktare måste vi vara aktiva för att få ut något av konsten. På så sätt skiljer sig konsten från underhållning som ofta ger oss svaret, till exempel vem som är mördaren i en kriminalhistoria.

Alla människor har potential att förstå konst, men inte alla tror det. Istället för att fråga om vi gillar det, kan vi fråga vad vi känner för det. Vi kan observera det vi ser och upplever och sedan reflektera över vad det betyder för oss. Arbetet med konsten kan således bidra till att invånarna lär sig att lita på sina känslor.

Nedan visar vi exempel på konst i offentliga rum som kan inspirera till olika roller konsten kan ha på Nya Rosenlundsbadet.

1996-97 skapade konstnären Christine Hill en konstinstallation i en second hand klädbutik där själva verket var de konversationer hon hade med kunderna. Butiken låg i ett område i fd. Östberlin, hon gav verket namnet Volksboutique (Folkbutiken).

Lenin Monument. Leninplatz, Berlin, 1990. Kort efter berlinmurens fall skapade konstnären Krzysztof Wodiczko en ironiserande bild av Lenin som en polsk turist genom att projicera en randig skjorta och en kundvagn fylld med billig elektronik på statyn.

Liberté av Lars Ramberg, 2008. Ett interaktivt monument i form av offentliga toaletter i Frankrikes färger som placerades utanför Stortinget i Oslo, Norge. Konceptet var inspirerat av Jacques Chirac som under sin tid som borgmästare i Paris uppmanade till unisex offentliga toaletter som "speglar och uppfyller det franska idealet om individuella rättigheter i det demokratiska samhället". Liberté skulle spegla den norska författningen om staten som "tillhandahållare av både den högsta och den lägsta institutionen för ett modernt samhälle: den demokratiska konstitutionen och uppfinningen av offentliga toaletter".

160 cm Line Tattooed, 2000. Konstnären Santiago Sierra erbjöd fyra heroinberoende prostituerade kvinnor betalning motsvarande en dos heroin för deras samtycke till att bli tatuerade av honom. Han tatuerade in en linje på kvinnornas ryggar.

Break down av Michael Landy, 2001. Under en installation som pågick i två veckor förstörde Landy systematiskt alla sina personliga tillhörigheter med hjälp av ett team som använde en konstruerad anläggning efter modell av en materialåtervinningsfabrik. Samtliga 7 226 föremål kategoriserades efter typ (konstverk, kläder, utrustning, möbler, kök, fritid, motorfordon, färskvaror, litteratur och studiomaterial) och placerades på ett rullband för demolering och deponi. Processen utfördes till en spellista med låtar som Joy Divisions Love Will Tear Us Apart och David Bowies Breaking Glass. Läs mer på: archiveofdestruction.com/artwork/break-down

Carjacked av Maurizio Cattelan, 2000, Hannover, Tyskland. Konstnärens egna ord: Jag har alltid velat skapa en retorisk bil och vara il dispettoso (en busig illvillig person som söker skoj genom att generera människor eller göra ofarliga trick).

Under 1988-89 tillverkade Krzysztof Wodiczko tre fordon till hemlösa som han kallade Skandalös funktionalism. För att skapa verken pratade han med tre hemlösa om deras behov i förhållande till ett fordon som de kunde använda dygnet runt. För att förstå konstverket behöver betraktaren sätta sig in i den hemlösas situation och behov – konsteoretisk och konsthistorisk analys är inte användbart här.

Jordens barn av Ernesto Neto, 2019. Neto skapar en förtrollande miljö av färg, material, dofter och ljud. Rummet blir en levande organism där besökare uppmuntras att gå omkring, känna och interagera. Här kopplas referenser till naturen samman med formella frågor om spänning, gravitation och vikt. Genom att utvidga det fysiska rummets gränser och efterlysa en ny typ av interaktion skapar Neto en upplevelse som är fysisk, sensorisk, intellektuell och social på en gång.

2001 återskapade Jeremy Deller scener från en gruvbetarstrejk 1984 i där poliser och demonstranter drabbade samman. Fler av demonstranterna från 1984 var med även i detta performance verk The Battle of Orgreave. Deller liknade strejken med ett inbördeskrig pga. den brutalitet och våld som präglade händelsen. Han ser händelsen som en ideologisk och industriell kamp med traumatiska effekter och splittrade lojaliteter som delade det brittiska samhället i två delar.

Konstnärens egna ord: Familjer slets isär på grund av splittrade lojaliteter, fackföreningsrörelsen var splittrad i sin vilja att stödja National Union of Mineworkers, de tryckta medierna bidrog särskilt till polariseringen av argumenten till den punkt där det verkade finnas litet utrymme för en mellanväg”.

Dessa exempel visar på hur konst kan bidra till aktiviteter, interaktion och reflektion. Vi föreslår att du har denna konstsyn och möjliga roller för konsten i bakhuvudet när du läser rapporten, precis som med vatten.

2

Livet på Rosenlunds- badet

Alla tycker att det är bra på Rosenlundsbadet. De har trevlig personal och det är bra att vara här. Sven, deltagare seniorgym, tränat 10 år på Rosenlundsbadet

Detta avsnitt är en introduktion till livet på Rosenlundsbadet - vilka som är där och vad de gör. Avsnittet består av citat, berättelser och intervjumaterial från de besökare vi samtalat med under våra besök på Rosenlundsbadet under september till december 2022.

Vattenvana

De som har vattenvana kommer ha lättare att lära sig simningen. Enligt Pia Kristensen, simskoleansvarig på Rosenlundsbadet, kan alla mellan ca 5-70 år kan lära sig simma – bortsett från de med eventuella motoriska och fysiska hinder. Följande fyra punkter är de viktigaste i undervisningen av vattenvana:

- ~ våga hoppa från kanten och veta hur det känns att falla ner i vatten
- ~ doppa huvudet och våga få vatten i ansiktet och ögonen utan att bli rädd eller stanna upp
- ~ flyta på rygg och kunna slappna av i vattnet, både när de simmar på mage och rygg
- ~ glida fram i vattnet och ha balans när man simmar

Simskola

Simskoleläraren sa att vi skulle hoppa från kanten på 3, men så sa han 1, 2, 4 eller 1, 2, 33 och jag hoppade, fast att han inte sa 3. Alla tittade på mig och skrattade. Det var lite pinsamt men också roligt.

Helle 8 år, simskola, Österängsskolan

Vi skulle dyka ner och hämta ringar på botten med simskolan. Jag testade att öppna ögonen, men det svider att titta under vattnet, så jag blundade istället. En gång tog jag en fot och så sa min klasskompis "hallå vad gör du med min fot?"

Helle 8 år, simskola, Österängsskolan

Alla i årskurs 2 i Sverige går på simskola under en termin med skolan. Rosenlundsbadet ansvarar för cirka tjugo skolor totalt i kommunen, där cirka tio skolor kommer per termin. För de som inte nått målen under terminen erbjuds extra simundervisning under loven. Även särskolan har en längre period av simundervisning med skolan. Alla elever har också idrottslektioner på badet med olika tester för simning och livräddning som krävs för ett godkänt betyg i idrott.

Första lektionen är alltid i undervisningsbas-sågen. De börjar med att testa simkunnigheten och flyttar därefter över fler och fler elever till den djupa delen. Barnen är cirka 120 cm och den djupa delen är 140 cm.

Enligt Pia Kristensen är det generellt två typer av grupper för förstagångsbesökare i simskolan. Endel är orädda för vatten men har

inte alltid kunskap och där är det en säkerhetsrisk. Och så tvärtom, endel har bra teknik när de kommer men vågar inte alltid doppa huvudet till exempel.

Lek i vatten

Man blir ett barn när man badar.

Lovisa, 18 år, Bäckadalsgymnasiet

Barnen är väldigt ivriga i glasskön för de vill tillbaka till vågorna.

Mike, 20 år, badgäst och anställd på cafét

Vår upplevelse är att personer som har fysiska upplevelser tillsammans i vattnet för ett annat typ av samtal om den kroppsliga sensationen de upplever. Det förekommer ungdomar emellan, mellan föräldrar och barn och vuxna personer som till exempel är i vågorna, rutschkanan och hopptornen.

Edvin från klass 8 på Rosenlundsskolan berättade att det är annorlunda att fajtats och puttats i vattnet. Det blir mer lek och sånt man inte kan göra på asfalten. Emma från klass 6 på Österängsskolan sa att man kan göra saker i vattnet som man inte kan göra på land. Man kan flyta och känner sig lätt. När man kliver upp känns kroppen tung igen. Även Nicole från klass 8 på Rosenlundsskolan berättade att hon kan göra fler och andra rörelser i vattnet och att det är säkrare än på land. Alla ungdomarna sa att de tycker det är roligt att vara i vattnet, särskilt med kompisarna.

Vi upplever att både barn och vuxna leker i vattnet, särskilt när vågorna är igång. Vi har till exempel sett två vuxna män i 30års åldern som trängdes i ett litet flytande hus av skumplast som skrattandes igen och igen försökte ta sig runt strömmen, men de lyckades alltid välta innan de nådde runt.

Vattengympa

En vattengympadeltagare berättade att hon haft värk i kroppen tidigare och att vara i varma bassänger hjälpt henne, tillskillnad från kallt vatten som skapar spänningar. Gymnastik i varmvatten är bra för kroppen för äldre med personer med diverse skador och krämpor. Det är ett skonsamt och behagligt sätt att träna, mjukare än torr träning men minst lika effektivt. Det är win-win, det är både roligande och roligt.

Flera deltagare berättade om den sociala gemenskapen på vattengympan. En kvinna hade bjudit med sin svägerska och några vänner, och har sedan lärt känna de andra deltagarna där. Många har varit med i fem till tio år och har lärt känna varandra vid det här laget. Det sociala fortsätter även utanför träningen. De berättade att vissa åker och fikar tillsammans på ett café i stan efter vattengympan. Fikagruppen är ofta en mindre grupp men alla är välkomna att vara med, vissa kan vissa gånger. Ibland ansluter även deras respektive till fikat. Aktiviteten ger alltså ringar på vattnet.

Seniorträning, simning, bubbelbad och frukost

Vi är här så tidigt. Det är helt lugnt på morgonen. Det är skönt. När ungdomarna är här blir det mer stökigt, men det är väl okej.

Hans-Ove, 73 år, och Bengt, 79 år

Hans-Ove och Bengt har kommit till Rosenlundsbadet tillsammans sedan 1993. De har ett fast upplägg för sina besök: först lägger de cirka två timmar på träning och simning där de inte pratar

med varandra, sedan går de till bubbelbadet och avslutar med en gemensam frukost i kafé, då pratar de desto mer. Möjligheten att både gymna och simma gör att vi kommer hit varje vecka, berättar de. Det är en möjlighet att vara tillsammans på ett annat sätt än bara via språket som ger en annan typ av social upplevelse.

Seniorgymnastik på Rosenlundsbadet

Sven och Ingrid har kommit till Rosenlundsbadet varje vecka för seniorgymnastik i 10 respektive 24 år. De berättade att det oftast är samma personer som deltar i klasserna varje vecka.

För tusen kronor per termin får de träna hur ofta det vill på gymmet och på torsdagar är det gemensam gruppträning. Genom detta bygger de upp styrka och balans. Ingrid berättade också att hon inte behöver äta mediciner tack vare sin hälsa. Utöver den fysiska hälsan är det många som nämner den sociala aspekten av att vara tillsammans – det gör en både stark och frisk, sa Ingrid.

Seniorgymnastik på Rosenlundsbadet.

Föreningar

Att simma är inte bara fram och tillbaka. Det är som en spellista med olika låtar. En längd är som skön melodi, den nästa är som hårdrock. Så mycket variationer.
Cornelia och Lucas, 19 år, elitsimmare

Flera externa föreningar har sina aktiviteter på Rosenlundsbadet. Bland annat Jönköpings kanotklubb, TRIFIT, John Bauer triathlon, IKHP, Jönköpings Dykarklubb och den största som är Jönköpings samsällskap (JSS).

Simning på elitnivå

Det är en individuell sport. Det är tuffa träningar. Men efteråt. När vi tagit igenom oss det. Är det en vi-känsla. Vi peppar varandra. Vi vill att alla ska lyckas. Även om vi är konkurrenter egentligen.
Cornelia och Lucas, 19 år, elitsimmare

Elitsimmaren Victor, 19 år, berättar att simning

Jönköpings Dykarklubb arrangerar bl.a. undervattensrugby på Rosenlundsbadet.

är en mental sport där detaljerna avgör. Det krävs att man pushar sig själv till nya gränser. Alla har samma grundteknik för att simma, men finslipande är det som avgör om någon blir bra eller inte. Det handlar om att ändra teknikk detaljer, till exempel trycka ut hela vägen, sträcka sig lite till, mycket små detaljer gör skillnaden. Victor sa att det går att studera detaljer i simmarens teknik och förstå varför de vann guld. Muskelminnet är det viktigaste - att alltid göra rätt och precis så att kroppen kommer ihåg rörelserna då blir man snabb.

Porträtt av Viktor Henrysson, 19 år

Jag började simma när jag var 7-8 år vilket är ganska sent för elit. Det var min simskoletränare som uppmuntrade mig att testa simning som idrott. Idag tränar jag 6-7 dagar i veckan med två pass om dagen. Jag tränar längre frisim och ryggsim och vann guld på 200 meter ryggsim på ungdoms-SM. Jag jobbar också som simtränare inom JSS med längre frisim och crawl.

Jag flyttade till Jönköping för att träna med JSS och för att gå på Sandagymnasiets NIU-program (red. nationell idrottsutbildning). Där kunde jag kombinera min elitsatsning med gymnasiestudier och simma på skoltid. Idag jobbar jag på lager.

Jag simmar för att det är kul, jag träffar vänner och umgås och har det bra. Jag utvecklas också som individ, både min förmåga i vattnet och socialt genom de människor jag möter och jobbar med. Jag tränar i elitgruppen, vi är åtta personer, gruppen under oss är ungefär 40 personer. Det är blandad både tjejer och killar. Tjejer har generellt snyggare teknik medan killar är snabbare, men inte alltid såklart. Jag gillar att sporra mig själv, men vi sporrar varandra också. till exempel kan man ta fart av varandra när man simmar jämsides, man hänger på varandra och håller takten. Vi hämtar energi från varandra utan att den andra påverkas negativt av det. Man orkar mer än man tror.

Många tror att simning är för individuellt. Att det är ensamt och att resultatet bara hänger på mig. Men det är socialt. Det är bra sammanhållning i gruppen och du får en ny social krets. Vi blir vänner för livet med nära band. Vi träffas så mycket och lär känna varandra ordentligt eftersom vi simmar cirka 25 timmar per vecka och spenderar den tiden tillsammans. Det är genuina möten för vi träffas i badkläder, utan smink och man ser hela människan både på insidan och utsidan. Vi spenderar så mycket tid att det inte går att spela en roll. Vi lär känna våra riktiga jag.

Samtidigt är vi riktiga vinnarskallar allihopa, oavsett om det gäller simning, spel eller tävling. Mentalitet och pannben är viktigt. Det måste vara på allvar, ge 100 procent.

Viktor,
elitsimmare JSS

Vad ger simning på elitnivå

Jag var piggare i skolan när jag hade simmat innan. Det ökade mitt fokus på daglig basis.

Lucas, 19 år, elitsimmare

Elitsimmarna Cornelia, Lucas och Victor, alla 19 år, berättade om vad simningen ger dem både i och utanför bassängen. De radade upp ett antal fördelar: Arbetsmoral. Mental styrka. Fokus. Disciplin. Planering. Prioritering. Målsättning. De upplevde att de blivit mer självständiga eftersom de jobbar mycket på sig och måste ta egna beslut. Lucas berättar om skolarbetet hemma under coronapandemin då han fick vara sin egen lärare och själv prioritera och strukturera arbetet. Att komma i tid, göra allt ordentligt och inte fuska - *det är bara min förlust om jag fuskar, sa han.*

Allt vi gör varje dag är för simningens skull. Allt annat är nummer två. Även det vi gör utanför simningen är för simningen. Sova tidigt. Vila. Äta bra.
Cornelia och Lucas, 19 år, elitsimmare

Victor nämner också de mentala fördelarna som kommer med simning, och den ständiga *triangelformade sommarkroppen.*

Simhopp

Kul med höjder. Jag kommer hit för att få adrenalinkicken.

Ewen, 14 år, simhopp JSS

Efter att ha tränat simhopp i två timmar berättade Ewen och Nova, båda 14 år, hur det är att utöva simhopp. Enligt dem handlar simhopp om att hoppa så högt som möjligt, så nära svikten eller plattformen som möjligt, gärna 90 cm, spänna hela kroppen, göra kombinationen och sedan landa i vattnet utan att skvätta. Simhopp kräver mod, fokus, kroppskontroll,

balans, rörlighet och styrka. Den sociala delen spelar också stor roll, de tränar tillsammans, har roligt och delar erfarenheter med kompisarna i gruppen.

De berättar att det är läskigt med höga höjder och nya kombinationer, men också roligt. Och det är det roliga som gör att de fortsätter öva och blir bättre, även om det blir en del magplask också.

2021 Vinko Paradzik. Sweden Diving. Platform Diving Finals - European Diving Championships

3

Vision

Vatten hela livet

Tillsammans med de byggstenar vi presenterat, om vatten som natur och konstens aktiva roll, skulle det stärka arbetet med konsten och arkitekturen om det fanns en definierad vision, strategi och målsättning med det Nya Rosenlundsbadet: Vilka är målgrupperna och vad är deras behov? Vad ska de få ut av att komma till badet? Vilka effekter för invånarna och samhället ska badet bidra till, till exempel fysisk och mental folkhälsa, gemenskap och integration?

Därför rekommenderar vi att kommunen tar fram en formulerad strategi med vision, målsättning och värderingar för det Nya Rosenlundsbadet så att konstnärerna och arkitekten har en tydlig riktning för deras arbete. Det avser alltså även de sociala värderingarna för badet såsom inkludering, gemenskap, integration mm. Det finns en "Plan för idrott 2018-2023" där bland annat inkludering, integration, demokrati och fokus på elitidrott nämns, men ingenting för kommunens badverksamheter.

Strategin, målsättningen och värderingarna ska inte användas för att instrumentalisera konsten, snarare till att *synliggöra* kommunens mål med badet så att konstnären självständigt kan hitta sin position och arbeta med konsten i förhållande till det. Samtidigt kan det också fungera som en *curatoriell* ram som ger innehåll och riktning för arbetet med konsten. Konstnären kan då välja att understödja eller utmana dessa målsättningar och skapa en spänning i det.

Generellt ser vi en stor potential i att göra Nya Rosenlundsbadet till något mer än bara en simhall. Det kan bli ett vattenmedborgarhus av stolthet för stadens natur och idrottsprofil där både hälsa, rörelse och nya möten mellan människor får plats!

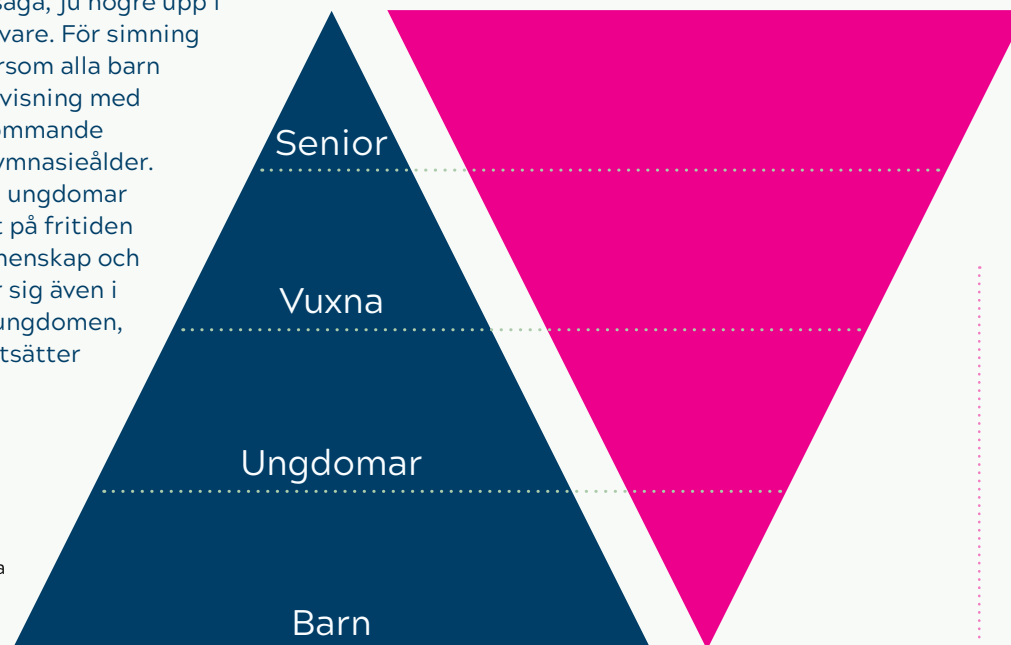
3.1 | VAD är vatten hela livet

I detta avsnitt kommer vi att presentera input till visionen – Vatten hela livet – baserat på våra dialoger med badgäster, föreningsverksamma och kommunanställda samt våra reflektioner och analyser över detta.

Alla åldrar, hela året, hela livet

Som det ser ut inom många idrottsföreningar utvecklas engagemanget för utövandet triangelformat, det vill säga, ju högre upp i åldrarna desto färre utövare. För simning är det extra tydligt eftersom alla barn i årskurs 2 har simundervisning med skolan och sedan återkommande idrottslektioner upp i gymnasieålder. Många barnfamiljer och ungdomar besöker också badhuset på fritiden som en aktivitet för gemenskap och rörelse. Vissa engagerar sig även i tränings-simning under ungdomen, men endast ett fåtal fortsätter simma i vuxen ålder.

Inspirationen till denna strategi kommer från Niko Martikainen, JSS elittränare.

Trots denna utveckling är badhuset en möjlig plats för rörelse genom hela livet genom babysim, lek och sociala aktiviteter, motion, simning, simhopp, konstsim, fridykning, vattenpolo, livräddning, undervattensrugby, relax, rehab, vattengympa - möjligheterna är många. Det finns alltså en stor potential att utveckla denna trekant till en fyrkant där fler

personer är aktiva i vattnet upp i högre åldrar. Målet är att vi ska säkerställa att det finns något som lockar folk i *alla åldrar* att komma till badet *hela året och hela livet*.

Vatten hela livet!

Potentialen ligger i att behålla alla de barn och ungdomar som kommer under skoltiden genom *strategiska övergångar* till andra aktiviteter.

Hur *rekryterar* vi dessa målgrupper och gör det attraktivt för dem att fortsätta komma till badhuset? Hur *exponerar* vi badets alla möjligheter för invånarna? Och hur *behåller vi dem* på lång sikt så att de fortsätter aktivera sig inom badhusets olika möjligheter?

Badhuset är en folklig plats med låga trösklar där vår sociala status och roller i hög grad omdefinieras när vi är tillsammans i vattnet. Därför skiljer sig badhuset från till exempel opera, dans, teater, bio och museum där vi är mer uppmärksamma på att positionera oss och framhäva vårt sociala, kulturella och ekonomiska kapital. Denna unika *situation* ser vi som en potential att jobba vidare med i arbetet med badhuset för att både utveckla existerande relationer och skapa nya.

3.2 | VARFÖR Vatten hela livet

I detta avsnitt presenterar vi potential och argumenterar för hur existerande och nya badhusaktiviteter kan bidra till vår livskvalitet, meningsfullhet och relationer och varför det motiverar för visionen Vatten hela livet.

Simning främjar folkhälsan

Som tidigare nämnt är folkhälsa och simkunnskap de primära fokus för Nya Rosenlundsbadet enligt Henrik Andersson, fd. ordförande i Kultur- och fritidsnämnden. Det är vedertaget att motion och aktiviteter som simning har en stor påverkan på folkhälsan.

Flera studier visar att både livskvalitet och livslängd ökar för personer som simmar. I en studie av Aerobics Center Longitudinal Study där 40 tusen män mellan 20 och 90 år deltog framkom att risken att dö i förtid minskade drastiskt för de som simmade regelbundet. Studien pågick i 32 år och visade att simmare hade 50 procent lägre dödlighet än både de som tränar löpning eller inte tränar alls. I en annan studie av Counsilman Center for the Science of Swimming följde forskarna atleter över 35 års

tid som simmade mellan 3 till 5 kilometer fem dagar i veckan. Jämfört med befolkningssnittet levde dessa personer i genomsnitt 10 år längre. Utöver livslängden har simning visat sig vara fördelaktigt vid kronisk stress eftersom vattnet lugnar sinnena och kan dämpa ångest.

Dessa argument visar alltså att simning har en positiv påverkan både på den fysiska och mentala hälsan – som också kan ge en ekonomisk vinst för samhället.

Body comfort issues

Jag vill inte vara med när det är så många i klassen. Jag känner mig obekvämt att bada med killarna i klassen.

Tuva, 18 år

Vi pratade med några högstadiel elever om hur det är att vara i vatten tillsammans med andra iklädd bara badkläder och om det ändrar hur de integrerar med varandra:

Kille, 13 år:

Nej. Absolut inte. Vi brukar köra brottning sex personer och så ramlar nån ner i vattnet.

Tjej, 14 år:

Nej. Jag har känt mina kompisar så länge. Vi skäms inte inför varandra. Men såklart kan andra bli obekväma.

Kille:

Vissa går inte till badet, för att de inte vill visa sin kropp. De är rädda för att visa sin kropp. Kanske hälften av klassen kom inte på badhuset, mest tjejer men även killar.

Tjej:

Det är många i skolan som skäms för att visa sin kropp och som inte kommer till badet. Men de vill ju ha betyg, så de måste komma.

Kille:

Många har ångest av att komma till skolan när man ska bada. Tror det beror på kroppen. Att folk ska se och bedöma varandra. Många tror att man måste se ut som en body builder eller Kim Kardashian. Det vill man komma ifrån, att folk tror att man måste se ut så.

Att inte vara med på simning kan alltså få flera konsekvenser, både fysiska, sociala och mentala. Body comfort issues är så pass starkt att en del är beredda att mista slutbetyg i idrott och bli utpekad av gruppen som hämmad och obekvämt samt att de faktiskt inte får den positiva påverkan som simning medför. Hellre det än att visa sin kropp!

Vi ser stor potential i att främja arbetet med kroppskomfort på badhuset. Om fokus blir på upplevelsen i vattnet, sin egen och tillsammans med andra, kan det bli en plats där alla kroppar får finnas, oberoende av funktion och utseende.

Översta citatet är från gymnasieeleven Tuva som inte deltog i idrottslektionen på badet. Samtidigt säger hon: *Man blir ett barn när man badar.* Det visar på en lust att bada och vara i vattnet, men att hon väljer att inte göra det. Det finns potential att ta fasta på denna lust, så att även personer som Tuva kommer till badet. Men hur? Ett exempel är poolparty som vi kommer att presentera närmare i avsnitt 2.3.

Hyggligt stor tavla av en yppig kvinna som ligger på rygg. Den är underbar. Och muralmålningen innanför spjerrarna. De två har jag fäst mig vid.
- Ulla, vattengympadeltagare

Simning påverkar språket

Utöver ovan nämnda hälsoeffekter kan simning också påverka vår kommunikationsförmåga. Enligt Niko Martikainen, som är elittränare i simning

för JSS och har studerat fysiologi på Karolinska Institutet, kan simning och motion generellt öka både det motoriska och språkliga ordförrådet. Motoriken är kopplad till vårt sätt att kommunicera och uttrycka oss med vårt kroppsspråk, både det intuitiva och explicita. Bra motorik ökar kommunikationsförmågan även verbalt. Barn kan därför med fördel aktiveras och ha rörelse som en naturlig del av livet. Föreningar kan motivera detta genom att erbjuda varierande aktiviteter som uppmuntrar till rörelse hela livet.

Skillnader i simkunnighet

Vi har fler elever som kommer till simskolan idag som inte har vattenvana och därför har svårare att lära sig att simma.

Åsa Reuter Dahl, Samordnare bad

Statistik från Jönköpings kommun visar att simkunnigheten i kommunen varierar mellan olika skolor. Det innebär att redan vid ung ålder så är förutsättningar för barns folkhälsa ojämlik.

Simkunnighet åk 2 2019-20 på Rosenlundsbadet					
Skola	Antal elever	Simstatus vid terminens start		Simstatus vid terminens slut	
		Simkunniga %	Ej simkunniga %	Simkunniga %	Ej simkunniga %
Attarpsskolan	62	43,5 %	56,5 %	77,4 %	22,6 %
Torps skola	48	41,7 %	58,3 %	66,7 %	33,3 %
Järsnäs skola	12	66,7 %	33,3 %	66,7 %	33,3 %
Lekerydsskolan	26	30,8 %	69,2 %	53,8 %	46,2 %
Norrängsskolan	55	29,1 %	70,9 %	43,6 %	56,4 %
Österängsskolan	33	3,0 %	97,0 %	30,3 %	69,7 %
Landsjöskolan	34	64,7 %	35,3 %	82,4 %	17,6 %
Skärstadsskolan	18	38,9 %	61,1 %	77,8 %	22,2 %
Ölmstadsskolan	33	60,6 %	39,4 %	78,8 %	21,2 %
Södergaardsskolan	58	50,0 %	50,0 %	55,2 %	44,8 %
Eghagsskolan	68	35,3 %	64,7 %	61,8 %	38,2 %
Tenhultsskolan	37	18,9 %	81,1 %	56,8 %	43,2 %
Rosenlundsskolan	29	6,9 %	93,1 %	34,5 %	65,5 %
Egnahemsskolan	43	23,3 %	76,7 %	79,1 %	20,9 %
Ödestuga skola	11	18,2 %	81,8 %	63,6 %	36,4 %
Tenhultsskolan	37	16,2 %	83,8 %	83,8 %	16,2 %
Hovslättsskolan	51	17,6 %	82,4 %	64,7 %	35,3 %
Öxnehagaskolan	55	3,6 %	96,4 %	25,5 %	74,5 %
Ribbaskolan	18	11,1 %	88,9 %	38,9 %	61,1 %
Örserumsskolan	18	16,7 %	83,3 %	61,1 %	38,9 %

Statistik på simkunnighet årskurs 2 från Jönköpings kommun.

Skolor i så kallade *prioriterade områden* har ofta lägre simkunnighet när de kommer till simskolan. Det finns en relevans i att undersöka orsakerna till dessa skillnader. Trots att förutsättningarna är olika har alla skolor samma upplägg för simskolan, det vill säga 13 lektioner per klass med två lärare under en termin, även om behovet och förutsättningarna är olika. Finns det ett sätt att arbeta med detta inom kommunen för att minska dessa skillnader?

Kommunen har visat tidigare engagemang i detta genom att Rosenlundsbadet bjöd in föräldrar med barn som gick i förskolan (6 år) under skollov för att förbereda dem inför simskola. De tränade vattenvana under en timme och det var gratis för alla i Jönköping. Det skapade förutsättningar för föräldrarna att själva träna med barnen så att de får vattenvana och är förberedda inför simskolan.

Inkludering

Det ska vara mer kärlek.
Suss, personal Rosenlundsbadet

Inom kommunen är det en självklarhet att se bibliotek och idrottshallar som demokratiska rum, vi skulle kunna ha samma dialog om badhusets möjligheter. Bad och Kultur - varför inte samarbeta? Det blir ju en kulturförändring. Konsten kan delta i att ta ett socialt ansvar för att badhuset blir en plats för demokrati och inkludering.

Filip Zezovski Lind, tf. enhetschef kultur, Jönköping kommun

På badhuset möts människor på tvärs mellan de grupper vi vanligtvis umgås med. Dit kommer människor i alla åldrar, från olika bostadsområden, arbetsplatser, umgängeskretsar, med olika perspektiv och värderingar. Som Filip Zezovski Lind antyder, finns det potential i att se badhuset som en möjlig plats att strategiskt arbeta med inkludering. Dvs. både en plats där människor kan bjudas in i gemenskap och en plats där vi kan möta *de andra* och därmed möjlighet att utveckla, utmana och bredda våra perspektiv, förståelse och fördomar om varandra och oss själva. I detta avsnitt diskuterar vi olika perspektiv av inkludering på badhuset.

Social interaktion

Det värsta är när någon börjar prata med en i bastun, typ nån dam.
Kim, HBTQ Brunnen mötesplats för ungdomar

Leker ni med andra på badhuset som ni inte känner? Aldrig.
Helle och Miro, 8 år, Österängsskolan

Att gå på badhus är mer socialt än att träna på gym.
Ungdomar från Bäckadalsgymnasiet, årskurs 2

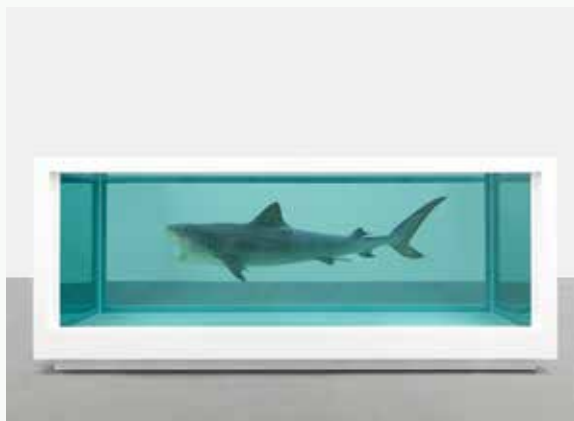
I Absalon, en före detta kyrka som numer är ett folkhus, är det inte skyltat var toaletterna ligger och besökarna måste därför fråga varandra. Det är ett exempel på social infrastruktur som skapar interaktion.
Kenneth Balfelt, konstnär

Det finns en stor potential att grupper som annars inte interagerar i vardagen mötas och få en bättre förståelse och sympati för varandra i badhuset. Bekantskap skapar vänskap. Det är allmänmänskligt att ha fördomar om andra, men det är först när vi faktiskt interagerar med *de andra* som vi kan frångå våra fördomar. På badet möts vi utan våra mobiler, kläder och attribut vilket skapar potential för en annan typ av människa-till-människa interaktion.

Det händer inte så ofta att gästerna pratar med folk de inte känner. Men många känner igen varandra eftersom de är stamgäster. Vissa kommer varje dag, några kommer varje torsdag.
Jesper, badvakt Rosenlundsbadet

Det finns potential i att medlemmar i föreningar och allmänheten får en relation till varandra som inte existerar idag. Kan vi skapa förutsättningar via fysiska faciliteter och sociala aktiviteter för interaktion mellan dessa två stora grupper?

Ett annat exempel på en interaktion som kan växa till något mer är när personer som kommer till badet på samma tider börjar att prata i omklädningsrummet. Kanske kan konsten bidra till detta om man till exempel ser en haj som flyter viktlost i vattnet eller en pojke som bytt ut sina actionfigurer mot en sjuksköterskedocka som superhjälte.

The Physical Impossibility of Death in the Mind of Someone Living, Skulptur, 1991, av Damien Hirst.

Inkludering i samhället

Det har varit många konflikter om simhallar och badhus, exempelvis varför kvinnor ska få ha egna badtider. För att man ska lyckas med god integration måste man acceptera viss segregation.

Det vill säga, att skapa särskilda oaser med rätt förutsättningar efter den specifika gruppens behov. Låta dem vara tillsammans och känna att jag duger och är accepterad. Såklart ska vi synliggöra alla grupper, men det är viktigt att de får en egen oas också. Vi måste göra integration till något positivt, tänka "både och" inte "antingen eller".

Ulla, vattengympadeltagare

Game changer, 2020, av Banksy.
Foto av Kenneth Balfelt.

Badhuset har både en möjlighet och ett ansvar att bidra till inkludering. Delaktigheten bidrar till att känna tillhörighet genom interaktioner vilket kan förebygga utanförskap och ohälsa. Nedan finns tre exempel:

- ~ Icke-simmkunniga och personer med vattenrädsla kan inkluderas i badet genom ett successivt vattendjup som lockar dem ut i bassängerna och gör det tryggt att delta i aktiviteter när de bottnar. En person som inte kan simma kommer inte till badhuset, men kan följa med till stranden. Där kan man doppa fötterna, spela beach volleyboll och strandtennis i det låga vatten, sitta tillsammans, umgås och äta. Strandens successiva vattendjup gör det tryggt för icke-simkunniga att vistas i vattnet och delta i aktiviteter när de bottnar. Vi kan skapa denna möjlighet även i ett badhus!
- ~ Alla funktioner ska finnas för tillgänglighet, till exempel dusch för rullstol, privata duschrum för personer med assistenter, halkskydd att lägga i duschen, möjlighet att sitta och duscha, babystolar etc.
- ~ Poolparty med låg belysning och hög musik kan locka ungdomar att umgås på badhuset, som vanligtvis inte trivs där pga. osäkerhet till kroppen.

Det är också av vikt att undersöka hur vi kan inkludera alla människor genom att se till deras specifika behov. till exempel hur kan vi erbjuda en god upplevelse sett till stimulans på badet för personer med NPF-diagnoser, eller säkra att personer med ekonomiska begränsningar ändå får möjlighet att komma till badet.

Integration

Badet är en mötesplats för alla och alla är inte som du.

Suss, personal Rosenlundsbadet

Vissa grupper paxar plats med handdukar och kylväskor en hel dag. Det blir stökigt och de välkomnar inte andra att vara där. Det är också ohygieniskt eftersom det kan komma matrester i bassängen. När äventyret försvinner kanske vi slipper familjer som stannar en hel dag. De har med sig så mycket mat, människor med stora familjer som kommer dit för att umgås, inte för simma. Fokus ska vara på simning, inte för att umgås. Alternativet är att de sitter på ett separat matställe.

Vattengympadeltagare, pensionär

Vi har mött människor som motsätter sig hur andra använder badhuset som citatet ovan visar. När Rosenlundsbadet bjöd in till gratis bad för boende på flyktingförläggningar i Jönköping skapades konflikter mellan badgästerna och personalen upplevde att några gäster slutade att komma dit på grund av det. Men

Foreigners poster, 2002, av Superflex.

de flesta som kommer nu har accepterat att det finns andra människor som inte är som dom. Det har också lett till reflektion inom personalen om rasism.

Badhuset är ett fönster som ger möjlighet till interaktion mellan dessa grupper vilket kan leda till ömsesidig förståelse. Ofta är det just bristen på kunskap om varandra som skapar motsättningarna i våra ageranden – mer än handlingarna i sig. Det är lättare att acceptera och möta människor vi känner och bryr oss om. Om vi underlättar och ger utrymme och ramar för detta, kan vi få ett mer öppet och empatiskt möte människor emellan. Hur når vi dit? Kanske kan konsten vara en brobyggare för detta.

FOS, Racism Is Natural - Democracy Is Artificial, 2009, foto Rune Engelbreth Larsen

Konstprojekt kan bjuda in och öppna upp för andra än de som i vanliga fall söker upp akademisk litteratur och debatt. Avgörande är att de som deltar är nyfikna på att vara med i en gemensam dialog och tankeprocess. Mångfald skapar sociala rum där alla inte nödvändigtvis är överens med varandra, vilket jag tycker är befriande, och bidrar till andra och mer nyanserade diskussioner och sätt att dela kunskap.

Maj Horn, konstnär, 2022

Ungdomsaktiviteter

Nedan är samlade citat från ungdomar som reflekterar över ungdomslivet i Jönköping, som både kan vara inspiration till konsten och arkitekturen, men också till aktiviteter som kan inkludera dem på det nya badet.

*Vi är uttråkade. Hänger mest hemma hos folk. Snackar. Spelkvällar. Köpcentret A6 där samlas alla. Vi går bara runt. Kollar i butiker. Finns inte så mycket att göra, det går att äta, men annars inget. Nu finns inget på gågatan längre. Vi kan inte gå på restaurang varje dag. Bowling finns men det blir tråkigt efter 17 år.
Erik och Ben, 17 år, Bäckadalsgymnasiet*

*Vi går ut eller hem till varandra. Eller är på mobilen.
Lynn, 12 år, Österängsskolan*

*I Göteborg eller Stockholm finns Liseberg, Grönalund, Prison island, minigolf inomhus, bowling, museum open park, buss på vattnet, laser dome. Jag kommer från Ungern, där har vi massa roliga aktiviteter att göra, neon och spännande saker, äventyr. Bara vi får en ny aktivitet i Jönköping skulle alla vara glada!
Ben, 17 år, Bäckadalsgymnasiet*

*Man går med sitt kompisgäng i luva, är bara med varandra, pratar inte med andra.
Två killar, 17 år, Bäckadalsgymnasiet*

Pratar inte med nya människor på badhuset, bara sina egna vänner. Jag går till HBTQ Brunnen mötesplats för ungdomar för att få vänner, inte till badhuset.

Eva, HBTQ Brunnen mötesplats för ungdomar

*Vi leker inte med andra barn, bara de i klassen.
Emma, 12 år, Österängsskolan*

*Hänger hemma hos någon. Bio. Festar på klubbarna. Donken. Tråkig stad. Dött. En klubb är öppen på sommaren, en är öppen på vintern. Sommaren är utomhus med tak. Vintern är inomhus i en lokal. Sliver. Den är finast, bra belysning osv. Men ganska litet. Lite dött.
Ungdomar från Bäckadalsgymnasiet, årskurs 2*

*Det finns inte så mycket att göra här. Det enda är Rosenlundsbadet. Eller Jump, en trampolinpark. Annars bara går vi runt och pratar i stan, men bara med sina vänner eller bekanta, men inte andra.
Rocky och Annie, klass 9, Rosenlundsskolan*

*Vi har aldrig varit på fest, bara slätkalas. Vi hoppas att det blir en klassfest nu i slutet av 9an.
Rocky och Annie, klass 9, Rosenlundsskolan*

Med bakgrund i detta ser vi både ett stort behov och potential att ha ett nytänk för att tilltala och bibehålla ungdomarna på det nya badet. I det kommande strategiavsnittet ger vi förslag på detta genom ungdomsaktiviteter som kan erbjudas på Nya Rosenlundbadet.

JSS - en av Sveriges bästa simklubbar

*Jönköping har varit ökända för att vara dåliga på kultur. Tvärtom med idrotten. Där har vi ett bra rykte. Idrotten funkar bra i Jönköping. Det är många föreningar, stort intresse från näringslivet och många är engagerade. Till exempel ishockey HV71, innebandy, simning, cykling, handboll, basket. Det är bara fotbollen som inte riktigt kommit upp i nivå. Mycket är tack vare Sandagymnasiet - elitidrottsgymnasiet (NIU och RIG). Människor söker sig hit som vill lyckas med sin idrott, och de i kommunen som är duktiga stannar kvar.
Henrik Andersson, fd. ordförande i Kultur- och fritidsnämnden*

Flera av de ungdomar och tränare vi pratat med har flyttat från andra delar av Sverige till Jönköping för att träna med JSS på elitnivå. År 2016-17 var JSS Sveriges främsta simförening vilket var en starkt bidragande orsak till att kommunen utsågs till Årets idrottskommun 2017. Från 2018 till 2022 har de varit bland topp fyra i Sverige och flera medlemmar har deltagit i VM och EM i olika grenar.

Hur kommuniceras detta till allmänheten och finns det stolthet över JSS framgångar inom kommunen? Det är något som kommunen kan arbeta vidare med för att inspirera andra till att simma.

Uppfattning om föreningarna på badet

Det finns en uppfattning om att det nya badet i hög grad byggs för föreningsliv och inte för allmänheten, främst på grund av att äventyret, relaxen och utomhusbadet försvinner. Vi har hört kommentarer som *kunderna och gästerna ska vara i fokus, inte JSS och det nya badet byggs för JSS och inte för medborgarna*. Det finns en poäng i kritiken, men det finns också argument för den prioriteringen nämnt tidigare: Från 2002 till 2018 ökade andelen av badgäster från föreningar från 10% till 43% medan andelen av gäster på äventyrsbadet minskat från 40% till 28%. Utöver detta verkar det vara en skev uppfattning om JSS och andra föreningsmedlemmar, som om att de inte är en del av invånarna med samma rättigheter i kommunen.

Vi upplever att det finns en osäkerhet i kommunens kommunikation då man undviker att tala om föreningarnas roll på badet för att nedtona kritiken. Vi föreslår att kommunikationen kring Nya Rosenlundsbadet tydligt ska motivera orsakerna till att det nya badet ger stor plats till föreningslivets utbud till invånarna. Orsaken är att det är många invånare

i Jönköping som önskar att gå i simträning av olika slag i just dessa föreningar, och att den trenden ökar. Därför behöver dessa organiserade grupper av invånare ha fler och bättre faciliteter.

Relationer mellan badgäster och eliten

Enligt Åsa Reuter Dahl, samordnare bad Kultur- och Fritidsförvaltningen Jönköpings kommun, så lämnar allmänheten badet i Ungern när eliten ska träna. I JSS simmar de tillsammans. Det betyder både att kontakten mellan eliten och allmänheten är stor, vilket är bra och kan

inspirera. Samtidigt betyder det också att eliten inte får förutsättningar för att utvecklas professionellt fullt ut eftersom de delar utrymmen. till exempel elittränaren måste skrika över pensionärer som motionersimmar för att motivera sin elitsimmare.

Här tränar JSS samtidigt som motionärer från allmänheten simmar i banorna intill.

Det finns potential att låta denna gemenskap inspirera till att fler engagerar sig i JSS antingen genom att känna stolthet – *wow vi har elitsimmare som tränar inför mästerskap* – eller att faktiskt själv testa simning som idrott. Det kan skapa intresse för simning som sport och få folk att se VM, EM och OS för att de känner till simmarna.

Skulle vi kunna bjuda in allmänheten att ta del av elitträning som betraktare, en slags backstage upplevelse, för att få insyn i hur eliten tränar? Kanske avsluta med att själva simma på tid och se hur stor skillnad det är mot eliten. *Kan jag också bli så bra?* Det kan locka nya medlemmar till JSS och de andra föreningarna på badet.

Mitt mål är att JSS ska ha förutsättningar att bli bäst och skapa fler simhoppare och möjlighet till att arrangera SM, EM och VM både på junior och senior nivå. Min plan är att ha en tävling för att sätta Jönköping på kartan. Vi syns inte. Vi behöver en hall som lockar. Vi kommer tjäna pengar.

Vinko Paradzik, simhopptränare, JSS, 28 SM-guld, 9:a i VM och 5:a i EM

JSS potential för folkhälsa

Personer som engagerar sig i föreningsliv lär sig om demokrati, samarbete, kompromiss och prioriteringar.

Henrik Andersson, fd. ordförande i Kultur- och fritidsnämnden

Idag betalar JSS en hyreskostnad till Rosenlundsbadet och det är fortfarande oklart hur stor denna kostnad blir i det Nya Rosenlundsbadet. I Stockholms Stad och Malmö kommun har föreningarna nolltaxa för barn- och ungdomsidrott, vilket ger dem andra ekonomiska förutsättningar än i Jönköping.

Vilket värde har det för kommunen att JSS har 3 tusen personer som tränar med dem varje vecka sett till folkhälsa och livskvalitet? Vad skulle hända med folkhälsan och samhällskostnaden om pengarna till hyra istället satsades inom föreningen till exempel till fler aktiviteter och bättre förutsättningar för att tilltala och bibehålla fler aktiva inom simidrott så vi uppnår Vatten hela livet!

3.3 | HUR når vi Vatten hela livet

Strategi

Lek utan vågor

*Det enda jag gillar är vågorna.
Helle 8 år, Österängsskolan*

*Jag har hört att ni ska ta bort äventyr,
utomhusbadet och relaxen och bara göra om det
till träning.
Annie, klass 9, Rosenlundsskolan*

*Nu är det gemenskap, sen blir det en simhall.
Ungdomar från Bäckadalsgymnasiet, årskurs 2.*

Utifrån analysen och argumenten vi presenterade i föregående avsnitt kommer vi nu att presentera input till en framtida strategi samt vilken roll konsten kan spela i processen.

I vår undersökning blev det tydligt att det både är **sociala**, **mentala** och **fysiska** motivationer för att komma till Rosenlundsbadet. Badhuset kan vara en viktig mötesplats och det är centralt att inte underskatta den sociala aspekten - majoriteten av de vi pratat med nämner det som något centralt.

*Skulle aldrig gå och bada själv. Bara tillsammans med någon. Kommer hit för det sociala, men inte för badet. Om jag vill ha kul, umgås med vänner, socialt, då åker jag till badhuset.
- Ungdomar från Bäckadalsgymnasiet, årskurs 2.*

Att vara på badhuset tillsammans skapar en gemenskap och möten utan de typer av fasader – kläder, smink, statussymboler – vi har i andra delar i samhället. Enligt vår kvalitativa undersökningen till denna rapport, kan badhuset vara en viktig plats för den mentala hälsan eftersom människor tycks ha en dragningskraft till att vara i vatten. Vatten har en påverkan på oss som är helande, trygghetsskapande, avslappnande

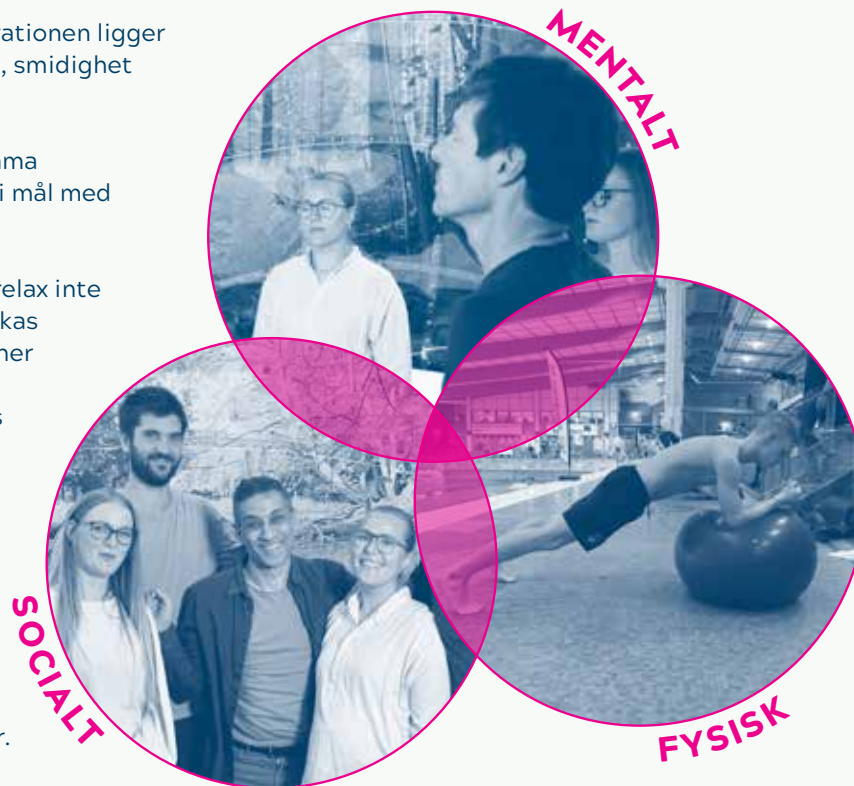
och frigörande. Den fysiska motivationen ligger i att få styrka, motion, uthållighet, smidighet och även rehab.

Det är väsentligt att uppmärksamma samtliga aspekter för att komma i mål med visionen *Vatten hela livet*.

Nu när äventyr, utomhusbad och relax inte ska finnas på det nya badet påverkas de sociala och mentala motivationer för att komma till badet. Det är särskilt ungdomarna som drabbas eftersom dessa faciliteter är deras främsta drivkrafter, utöver simidrott, för att besöka badet. I de samtal vi haft med medborgarna, samt i kommunens medborgardialog, har många reagerat negativt och uppfattar det nya badet endast som en träningsanläggning för föreningar. I och med att äventyrsdelen och relaxavdelningen tas bort har många sett detta som att fokus snarare är på motion och träningsverksamhet än lek och avslappning för badgästerna.

Det uppfattas som om att *lek, fantasi och avslappning* tas bort från badet. Men det är ju de facto *faciliteterna* äventyret, relaxen och utomhusbadet som tas bort – inte möjligheterna att faktiskt leka och slappna av!

På bakgrund av våra samtal med personal och badgäster ser vi en stor potential i att ersätta *faciliteter* (äventyr, vågor, relax) med *aktiviter* (tävlingar, lek, events) som uppfyller

samma *behov* för badgästerna som till exempel adrenalin, skoj, gemenskap, tillhörighet och avslappning. Vi kallar denna strategi för *Lek utan vågor*.

Uppfattningen om Nya Rosenlundsbadet skulle kunna beskrivas med teorin *Deliberate play vs Deliberate practice*. Kortfattat är *deliberate play* att man leker sig till färdigheter och tekniker medan *deliberate practice* är strukturerad träning för specifik utveckling, som förklaras i nedan citat.

Deliberate play activity includes the classic neighborhood pickup games, such as park football and street basketball, that are usually played with small-sided teams and flexible peer-defined rules. In contrast to deliberate practice, these deliberate play activities are not partaken with the specific intent of improving performance; however, they nevertheless may become important in influencing whether expertise ultimately appears

Deliberate practice was defined as highly structured practice undertaken with the specific purpose of improving performance in the domain of specialization. In addition, deliberate practice was characterized as requiring sustained cognitive and/or physical effort, being solely directed toward positive skill development and error correction, and being not necessarily inherently enjoyable.

Utifrån vår och kommunens undersökning framgår det att respondenterna uppfattar det som att Nya Rosenlundsbadet ska bli en plats för deliberate practice, dvs. en plats där man simmar för motion eller tävling.

Folk från 15 år och uppåt kommer inte tycka att det är kul att gå hit längre. Man tappar ungdomarna. Det blir plats för äldre generationer som vill ha motionssim eller simhopp. Kanske att barn upp till 10 år kan tycka det är kul, om ens det. Men ni kommer att tappa besökare, allmänheten. Det blir en plats för idrott. Vi vill skratta och ha kul. Nu är det gemenskap, men sen blir det en simhall.
Ungdomar från Bäckadalsgymnasiet, årskurs 2

Jag kan inte föreställa mig ett badhus utan rutschkanor, då är det inte ett badhus utan ett simhus.
Karin, 17 år, Bäckadalsgymnasiet

Tråkigt för alla barn att det inte blir något äventyrsbad. De ska väl inte behöva åka till Skövde för att få en upplevelse. Något roligt för barnen måste det vara, inte bara simning. Vågmaskinen och rutchkana är det roligaste idag.
Hans-Ove, 73 år och Bengt, 79 år, stammisar seden 1993

Strategin *Lek utan vågor* ska ge plats för lek och deliberate play på det nya badet. Genom lek, lekfulla tävlingar och events, vattendans och utmaningar blir incitamentet att komma till badhuset att ha kul och umgås, men som ändå leder till rörelse, vattenvana och utveckling av motorik, fysik och tekniska förmåga, utan att nödvändigtvis vara deliberate practice.

Att skapa aktiviteter till detta kan också ge incitament till de som tränar att komma tidigare eller stanna längre efter träningen för att umgås, leka med boll, hopprep etc. Några ungdomar känner att de vuxit ifrån badet och aktiviteterna. De vill ha något nytt som händer med aktiviteter för ungdomar. Några elever från Kunskapsskolan föreslog att badet skulle kunna ha en eventgrupp med unga som bjöds in för att arrangera till exempel nya lekar och poolpartyn.

Nedan är idéer och förslag från ungdomar hur lek utan vågor kan se ut:

Sitta på varandras axlar och kastas bakåt i vattnet av personen underst eller en stång i vattnet som man kan hålla sig i. Antingen att bara hänga på, eller dra sig upp och ner i vattnet, ha en kompis på ryggen. Bollekar, till exempel att några kastar en boll mellan varandra och en står i mitten och försöker ta den. Vattensport, vattenpolo, fotboll, basket eller nåt på helgerna.
Edvin, 13 år, Rosenlundsskolan

Det hade varit väldigt kul om personalen satt igång aktiviteter och tävlingar. Jag hade lätt frågat mina kompisar om vi skulle vara med tillsammans med en större grupp eller att man kan åka med klassen och träffa andra.
Edvin och Nicole, klass 8 och Rocky och Annie, klass 9, Rosenlundsskolan

Volleyboll och vattenpolo. Tävla och leka. Göra saker på tid. Fantasi! Det blev ett roligt sätt att träna, man blir andfådd men har kul.
Annie och Rocky, klass 9, Rosenlundsskolan

Det låter kanske konstigt, men det känns lite barnsligt i äventyret idag. Det får gärna vara något för oss lite äldre, lite djupare bassänger, lite farligare och spännande.
Emma, 12 år, Österängsskolan

Folk vill inte simma rakt fram. Vi vil ha vågor, ström, grottor, mycket som händer och gemenskap. Event och tävlingar då och då vore också kul.
Ungdomar från Bäckadalsgymnasiet, årskurs 2

Från byggda faciliteter till aktiviteter

Jag trodde att jag skulle komma hit, men inte nu när du sa att det inte blir rutschkanor. Men om det blir poolparty eller nåt skulle jag komma.
Karin, Bäckadalsgymnasiet, 17 år.

Hur ska vi attrahera ungdomar som Karin till Nya Rosenlundsbadet med aktiviteter som ger samma sensationer som rutchkana och vågor – och de sociala aspekter som ungdomarna nämner som viktiga på badet? Vad ska karaktären på dessa aktiviteter vara?

Två 15-åriga tjejer sa att de ville åka flera personer tillsammans i rutschkanan istället för att åka en och en. En sån typ av aktivitet har en annan social aspekt och möjlighet till en gemensam upplevelse som är annorlunda mot en individuell upplevelse.

Hopptornet är ett exempel på en mer social aktivitet än rutschkanan eftersom det skapar en annan typ av gemenskap runt om aktiviteten och sensationen. I hopptornet kan

man se och prata med varandra under hela upplevelsen motsatt till rutschkanan, men båda ger liknande kroppslig sensation! Därför är det eftersträvansvärt att erbjuda aktiviteter där besökarna kan uppnå ett socialt utbyte – och därmed också mer sannolikt att vi kan få ungdomarna att fortsätta komma till badet.

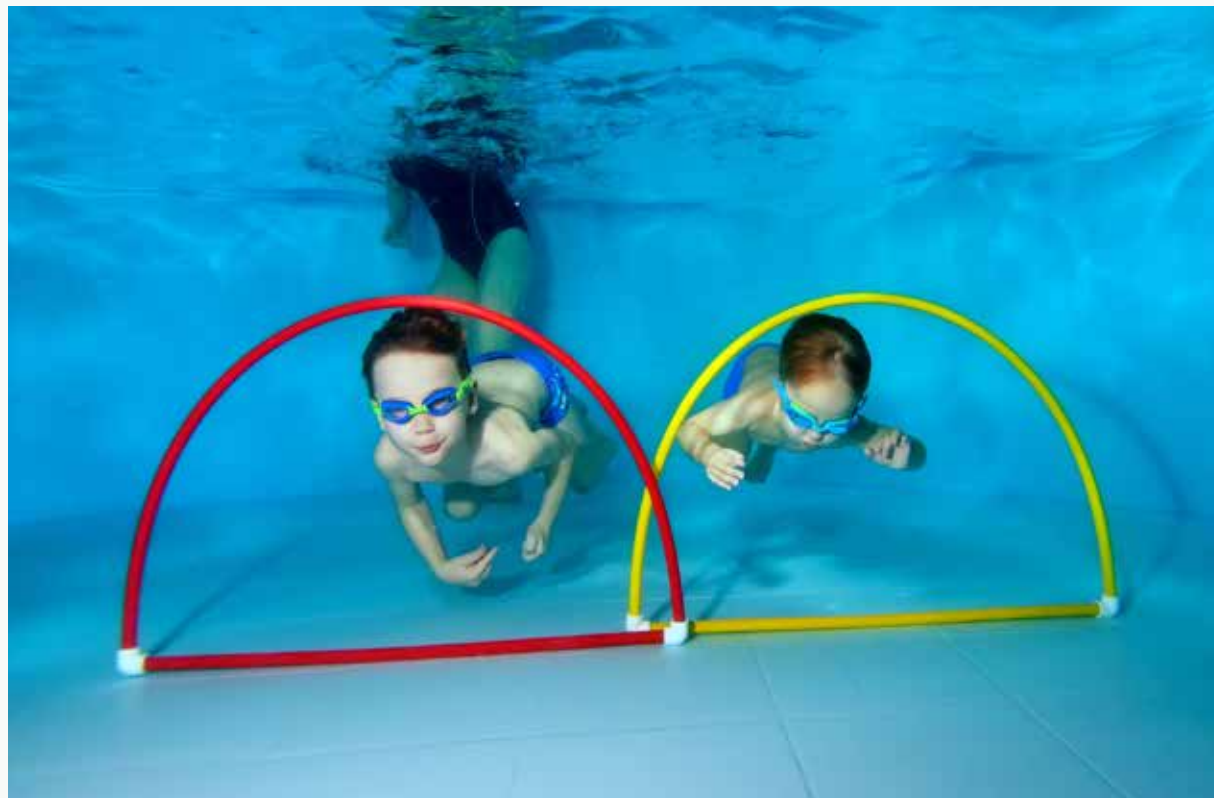
Det finns badhus i Polen som får nya attraktioner varje år.

Pierre, 15 år, Kunskapsskolan

Istället för att bygga anläggningar som till exempel äventyrsbad kan vi istället tänka på mer flexibla faciliteter där de olika *aktiviteterna* blir själva äventyret. Det betyder att man går från äventyrsbad till äventyr, från vågor till lek, från relax till avslappning. Det innebär också ett skifte för personalen från badvakter till att också vara aktivitetsledare.

Det kan vara roliga saker som utvecklar simkunnigheten till exempel på väggarna, i taket, i och under vattnet, sånt man kan simma mot.

Jesper, badvakt Rosenlundsbadet

I korta drag kan det innebära

- ~ Investera i leksaker och redskap som till exempel uppblåsbara rutschkana, hinderbana, brygga.
- ~ Arrangera events till exempel poolparty, relaxsöndag, lekfulla tävlingar.
- ~ Använda bassängerna på olika sätt. Ibland “lek” ibland “tyst bad” eller olika teman.
- ~ Skapa “rum” för interaktion och samtal.

Leksaker på badhuset

Aktiviteter på badhuset

Konstens roll för Lek utan vågor

Kulturen lever inte här - vi har varken publik, ekonomi eller arena för det. Vi saknar motsvarigheten till Sanda i kulturen.

Henrik Andersson, fd. ordförande i Kultur- och fritidsnämnden

Enligt Lokalprogrammet är ledorden för kommunens konstverksamhet: *nytänkande, internationalitet och mobilitet*. Det finns ambitioner att även internationella konstnärer ska ha möjlighet att verka i Jönköping. Målet är att kommunens invånare ska ha tillgång till ett varierat och högkvalitativt konstutbud även i det offentliga rum som Nya Rosenlundsbadet. Med denna ambition föreslår vi att konstnärerna kan göra sina tolkningar, utmana och vidareutveckla strategin *Lek utan vågor* och på så sätt bidra till intresset för *aktiviteterna* på badhuset.

Konst som ger glädje och peppar. Konst som är kul. Humor. Leksulptur.

Eva, deltagare seniorgym på Rosenlundsbadet

Aktiviteter och redskap på badet kan därmed utvecklas, designas och gestaltas av konstnärer. till exempel leksulpturer, redskap i vattnet och uppblåsbara leksaker, verk i bassängerna och i taket som uppmuntrar till att dyka, flyta, simma under vatten, hämta eller nudda saker på botten mm. Konstnärerna kan skapa fantastiska och inspirerande estetiska uttryck som är annorlunda än det vi vanligtvis ser i badhusmiljö.

Otto Piene,
Langen Stars, 2014.

Lekfulla mönster på botten.

Tak- och golvgestaltning av
SODA architects

Design som uppmuntrar till att dyka
mot specifika färger på botten.

The Clowes Pavilion har en projektion i
taket som skiftar bilder.

Fantasisfull bottenillustration
som uppmuntrar till lek.

Konstnären kan även ha i uppdrag att skapa nya aktiviteter och lekar designade för just fri lek i badhusmiljö.

Stadium av Maurizio Cattelan, 1991. Bordsfotboll för 8 personer per lag. Det finns också liknande installationer till exempel två basketmatcher på samma bana, dvs. fyra lag samtidigt.

Fri lek i Modellen av Palle Nielsen, 1968. Konstinstallationen på Moderna Museet i Stockholm.

Eller konst och gestaltningar som uppmanar till spontana interaktioner och samtal. Det kan vara konst som provocerar till samtal för att det är roligt, annorlunda eller överväldigande.

Flydande anker av Peter Callesen, 2015.

Boy av Ron Mueck, 2001.

Smoking bench av Jeppe Hein, 2002.

Exempel på åtgärder för Lek utan vågor

I detta avsnitt kommer vi att presentera exempel på olika åtgärder för de behov som framkommit i våra dialoger med gästerna, personal, kommunen och föreningar. Vi kommer presentera förslag på aktiviteter och redskap som kan understödja strategin *Lek utan vågor*. Dessa aktiviteter och redskap kan utvecklas i samarbete med konstnärer.

Attraktioner

När det kommer till den långsiktiga visionen *Vatten hela livet* gäller det att säkra att det finns aktiviteter och attraktioner för alla åldrar. Att det finns möjlighet att fortsätta komma till badet även om ens preferenser och förmågor ändras, till exempel från barnlek till idrott, motionssim till rehab. Att det finns olika ingångspunkter för nybörjare, oavsett ålder, att delta i aktiviteter på badet. till exempel bastusittningar som inte kräver några förkunskaper och nybörjarkurser i simhopp även för vuxna.

Det finns också potential i att arrangera aktiviteter där man deltar barn och vuxna tillsammans. Inom kampsport är det vanligt att det finns klasser där förälder och barn tränar tillsammans istället för att en förälder ska skjutsa fram och tillbaka eller bara sitta

och vänta. Det kan skapa möjligheter att komma till badet just för dessa gemensamma aktiviteter. Detta kan även appliceras på andra former av duos, både "vuxna och seniorer", par och vänner etc.

En annan möjlighet är att öka kvaliteten på aktiviteterna genom att förhöja upplevelsorna och effekterna. till exempel genom verktyg för att tävla med sig själv i att dyka så långt som möjligt eller simma så snabbt som möjligt, och möjlighet att spara sitt resultat inför kommande besök. Det kan också handla om verktyg för att tävla mot andra, både personer vi känner och inte.

Parkeringshuset Lüders har 136 trappsteg med tidtagningsfunktion upp till utegymmet på taket

Det behöver inte bara gälla tävlingar, någon som leker kan också uppmuntras med leksaker och redskap som inspirerar till en aktivitet de inte kände till innan. Detta kan understödjas med bra redskap, tydliga instruktioner och aktivitetsledare som engagerar sig och sätter igång aktiviteter.

Rolig reaktionslek med stretchpinnar.

Gemensam träning på utomhusgym.

En mer traditionell igångsättare av aktiviteter är tillgång till träningsmaskiner. Det skulle kunna finnas på flera ställen i anläggningen för att uppmuntra till styrketräning och motion.

Stadsrum i badhuset

Vi saknar en plats där man kan möta andra ungdomar!
Ungdomar från Bäckadalsgymnasiet, årskurs 2

Idag sitter eleverna i cafét och hänger på varandra för att det inte finns sittplatser där de väntar på sin lärare.

Kan platsen runt bassängerna ses som ett stadsrum?

För att understödja de sociala aspekterna av att vara på badet föreslår vi att tänka på badhuset som ett stadsrum. Dvs. en stämningsfull och inspirerande plats för social interaktion runt bassängerna för att samtala, äta, träna och leka, även på torra land –samt specifika platser för avslappning.

TimberNest, social bänk som skapar nya möjligheter för stadsrum.

Det finns också en idé med att integrera platser för socialisering och samtal i bassängerna genom till exempel inbyggda bänkar, trappor och möbler i vattnet.

Möbler intill bassängen.

Trappor att sitta på i bassängen.

Möbel mitt i bassängen.

Utöver platsen i och runt bassängerna kan man skapa en spännande miljö dit alla kan komma, även de som inte betalar in sig på badet. En plats där man kan vara innan och efter badet eller bara för att socialisera med andra. En miljö där man vistas med kläder på som kan inspirera till att bada och där man kan samtala med andra på ett naturligt sätt. Det kan till exempel vara att man ser ut till bassängerna eller sitter i samma höjd som hoppornen och kan se hoppen därifrån – eller ett litet rum för återhämtning där man kan sitta för sig själv.

Loungemiljö med sittplatser och sociala ytor där man också kan se bassängerna. towers-road-house-wood-marsh-peter-bennetts

Nedsänkt soffmöbel mitt i rummet. Pam and Pauls house, Kalifornien.

Villa Weinberg, Denmark, by Mette and Martin Weinberg

Sammantaget kan dessa olika karaktärer av platser bidra till att även de som inte kan eller vill simma och bada får en relation till badhuset. Dels genom att vara med vid bassängerna eller utanför i loungen samt att det ger möjlighet för badhuset att inspirera till och kommunicera om möjliga aktiviteter där.

Gärna ett ställe där man kan vara för sig själv, utan att behöva prata. Vi kommer hit för att slappna av. I relaxen respekterar alla varandra och är tysta.

Mike, Michel och Arianna, 20-års åldern

Nytänk för cafét

Skulle beskriva det som lite b. Man vet vad man får. Vet standarden. Förväntar sig varken mer eller mindre. Fikar bara här om man badar. Annars åker vi till stan. Går till La Vue eller Bryggan.

Ungdomar från Bäckadalsgymnasiet, årskurs 2

Nuvarande maten på cafét.

Hamburgare med 100 g klimatkött, marinerad coleslaw och svampremoulad.

Precis som att sociala platser kan förlänga vistelsen på badet gör även cafét det. Det är en naturlig plats för gemenskap där man äter tillsammans i samband med bad och träning.

Det finns potential i att cafét mer konkret kompletterar badhusets verksamhet sett till arrangemang på badet och vad som serveras där. till exempel kan de arrangera middagar till event på badet och erbjuda spännande och hälsosam mat som ger både vuxna, barn och unga sundare matvanor. De kan kommunicera hur kost kan påverka träning och rörelse och erbjuda måltider, smoothies och juicer som främjar olika syften såsom uthållighet, adrenalin, fokus eller avslappning.

Det är en möjlighet att bjuda in kockar och konstnärer som kan komma med idéer till mat och dryck, dekorationer, dukning, sociala sätt att äta sin mat på etc.

Programmera användandet

Vi har möjlighet att *programmera* användandet av faciliteterna genom till exempel att arrangera events av olika slag eller att införa tysta tider. Vi tar bastun som ett exempel. Ibland kan en vistelse i bastun vara en avslappnande upplevelse och ibland en social aktivitet. Dessa olika aktiviteter kan både locka olika grupper dit och ge olika upplevelser av *samma plats*.

En bastusittning kan arrangeras som en social aktivitet där man samtalar med varandra och skapar rum för en gemensam upplevelse. till

exempel *party night*, där det är hög musik och discobelysning med fest i cafét efteråt. Det kan också arrangeras som en avslappnande aktivitet med fokus på den inre upplevelsen där en instruktör vägleder deltagarna i mindfulness. Eller en *silent night* med dämpad belysning, meditativ spamusik och nyttiga juicer som dricks med närvaro i tystnad.

För att detta ska fungera optimalt behöver det vara en tydlig kommunikation och marknadsföring om aktiviteterna så att det skapas en egen kultur för interaktionen på badet vid dessa event.

Brukarinvolvering

Det finns en idé med att Nya Rosenlundsbadet har en pågående dialog med invånarna om utbudet genom att bjuda in medborgargrupper till badet. Det kan vara unga, seniorer, föräldrar, och specifika grupper som kommer med idéer och är med i planerandet av olika aktiviteter på badet. Grupper som, parallellt med föreningar, deltar aktivt i att använda badet till deras syfte, inom badhusets kapacitet.

I och med det nya skiftet med fokus på aktiviteter och event kan det också vara intressant att utveckla ett medborgardialogverktyg som ger konkret feedback på aktiviteterna i badhuset. Så att de kan justeras löpande.

Det finns olika konstnärer som tagit fram nya sätt att involvera allmänheten och föra

medborgardialoger som kan vara intressant att titta vidare på, Saadia Hussain, Kenneth Balfelt och Kerstin Bergendal bland andra.

OH MY HOME - LOST AND FOUND av Saadia Hussain, Lalya Gaye och Ixome Ormaetxe, 2015-2017. Ett tvärvetenskapligt projekt där medskaparna utforskar och reflekterar över innebörden av ordet "hem" och hur det kan omdefinieras bortom den fysiska meningen av en plats med ett hus och dess fyra väggar.

Mobile hellesteder for socialt udsatte av Kenneth Balfelt Team, 2014. Inför utvecklingen ett nytt "hang out place" i Odense för alkohol- och drogmissbrukare bjöd Kenneth Balfelt Team in in dem till dialog och involvering. Där fick de kartlagda egenskaperna och den sociala dynamiken på de platser de vistades. De diskuterade värderingar, normer och regler för att förstå användarnas värderingar, estetik och önskemål om funktioner. Pga. begränsad budget, prioriterade de tillsammans med användarna vilka behov och faciliteter som var viktigast.

Var leder din väg? av Kerstin Bergendal, 2015. Vid utställningen Voyage Out på det offentliga galleriet Munkeruphus i Danmark 2015 möttes besökarna av denna fråga direkt vid entrén. Allmänheten uppmanades att skriva ner sitt svar och sätta pappret på den utsedda vägg.

Kommunikation, skyltning och lojalitetsprogram

Det händer mycket i badhuset och i framtiden kommer det att hända ännu mer. Därför är det viktigt att säkra marknadsföringen och kommunikationen. till exempel skulle man kunna skicka ut påminnelser om vad som sker på badhuset även via sociala medier, posters och reklam i stan.

Vi tänker att skyltning och information om Nya Rosenlundsbadet kan bli synligare, så att det dels blir lättare att hitta dig och att invånarna ständigt påminns om badet. Likväl kan skyltningen på badet göras mer intressant. Att

Zweifel (tvivel) på tidigare DDR
Palast der Republik i Berlin av
Lars Ramberg, 2005.

arbeta med skyltningen både i stan och på badet
är ett uppdrag en konstnär kan göra.

*Jag visste inte att det fanns en timer
som tog tid när man åkte rutschkanan på
Rosenlundsbadet. Nu vet jag att det är därför
man ska vänta på den gröna lampan.*
Lynn, 12 år, Österängsskolan.

Good News skylt i det utsatta
boendeområdet Tingbjerg i Danmark, av
Wiebke Grösch / Frank Metzger.

Poster av Bonnie Fortune.

Man skulle kunna ha lojalitetsprogram som skapar incitament för att komma till badet, dels för återkommande besökare samt prisreduceringar för grupper som studenter och pensionärer.

I de samtal vi haft med ledare och tränare på badet har det framkommit idéer om att ha arrangemang och informationsmöten för allmänheten, skolor, arbetsplatser, specifika grupper (till exempel pensionärsföreningar, LSS-boenden, Röda korset, SFI), där simföreningar och Rosenlundsbadet kan berätta om deras

utbud och möjligheter. Samt att erbjuda gratis prova på-dagar, familjedagar eller en mäsia med simaktiviteter för seniorer. Det skulle också kunna vara "bakom kulisserna" events där allmänheten bjuds in att se hur elitsimmarna, hopparna och konstsimmarna etc. tränar.

Poolparty

I detta avsnitt kommer vi att djupdyka i poolparty som ett exempel på en aktivitet som skapar *Lek utan vågor* och *deliberate play*.

Tror verkligen många skulle komma om det var 18 års-event. Kanske en premiärfest eller filmvisning i vatten med flytande tallrikar. Eller dagsfester på sommaren, som det finns utomlands. Ett poolparty typ som en beach club där man kan umgås, bada, hänga, och dricka alkoholfria drycker.

Ungdomar från Kunskapsskolan, årskurs 9

Vi har inga partys, så det vore extra kul med poolparty där många ungdomar samlas. Många skulle komma då, det finns inte så många sociala arrangemang för unga. På sommaren som dagsfester och på vintern på fredagar kl. 17-22.

Edvin och Nicole, klass 8, Rosenlundsskolan

Om det hade varit poolpartyn med musik, ljus och sånt så hade vi gått hela tiden. Det hade varit väldigt kul. Bra om det skulle vara bestämda tider för ungdomarna inom en viss ålder, kanske 13-18 år. Ett eget ställe i ett lite mörkare rum med en med alkoholfria drinkar för typ 50 personer.

Rocky och Annie, klass 9, Rosenlundsskolan

När vi kommer till badhuset ingår vi ett slags socialt kontrakt där vi alla tar av oss våra kläder och attribut och vi kommer varandra närmare den privata zonen. En ny social situation uppstår där vi gärna får vara lekfulla och busiga, vara kroppsligt fria och röra oss som en fisk eller sjöjungfru oavsett ålder. Att bada är som nämnt en möjlighet att vara utan delar av de fasader vi har i vardagen.

Hur kan vi skapa situationer i badhuset där vi får anledningar att prata, leka, prova gränser, tävla lekfullt, interagera, hålla handen eller armkrok, ha kontakt med varandra, showa och 15 minutes of fame? I våra intervjuer har många sagt att vatten gör oss barnsliga, lekfulla, viktlösa, avslappnade och som Lynn, 12 år, säger: *Som att flyta, inget att oroa sig för, din kropp känns konstig på ett bra sätt, wow!*

Dessa beteenden kan liknas med en festsituation. Poolpartyn på badhuset där man umgås i vatten skapar möjlighet för liknande interaktioner som på fest. Vi ser potential i att ersätta feststämningen och alkoholen med vatten och badkläder. Vad ger dansen, dekorationer, festkläderna och alkoholen? Det är ingredienser i festen som symboliserar och uppmuntrar att vi ska ha roligt och vara tillsammans. De gör oss ohämmade och mer

avslappnade, barnsliga och modiga, vi vågar gå utanför vår komfort zone, söker spänning, våra vardagliga status och roller kan skifta - denna sociala situation gör det enklare att skapa kontakt med andra.

Vi ser en möjlighet i sårbarheten att vara nästintill utan kläder och delar av våra fasader i mötet människor emellan. Vi såg åtta tonårstjejer vid hopptornet som lekte och uppförde sig fria i deras kroppar utan hämningar och fasader. Att vara i en kontext med andra normer och fasader där vår vardagliga fåfänga utmanas ger möjlighet till en mental och kroppslig upplevelse. Att fångas i leken ger en möjlighet att i högre grad "bara vara". Det kan skapa inkludering och påverka den mentala hälsan genom att olika kroppar är där, oberoende av funktion och utseende.

Genom att ta komponenterna i fest och adderar vatten som gör oss fria och lekfulla får vi en väldigt spännande plattform för social interaktion, accepterande kroppssyn och fysiska upplevelser. Du är bjuden...

Förslag från ungdomarna på aktiviteter och teman:

- ~ Alkohol fria cocktails
- ~ Stor skärm med MTV i bakgrunden
- ~ Mörkare belysning och musik - mysigt med ljusslingor och sånt
- ~ Skapa "nya platser" till att socialisera
- ~ Ljussättning, rekvisita, scenografi, teaterscen
- ~ Dagsfest eller kvällsfest
- ~ Heldagsupplägg en vardag, till exempel kl. 16-22: bada, middag, buss till stan, klubb (alkoholfri, så vi kan komma till skolan dagen efter), stimulerar näringslivet, aktiverar kommunens ungdomar, happening som kan locka.
- ~ Blandade gäster från olika skolor, föreningar och klubbar så att vi också träffar andra som är olik från en själv, "kendskab skaber venskab"
- ~ Dragkamp i vatten
- ~ "DJ-funktion". Någon som aktiverar oss, överraskar och underhåller
- ~ Temakvällar och dagar
 - ~ Alla hjärtans dagevent med band som visar om man är singel eller upptagen
 - ~ Halloweenfest där det erbjuds vattenfast smink, självlysande färg i vattnet
 - ~ HBTQI+
 - ~ Studentfest vid examensavslutning
- ~ Hinderbana. Hoppa på bollar. Ninja warriors. Ramla ner i vattnet. Flytbrygga.
- ~ Sittplats och läktare där man kan hänga
- ~ Parkour till vatten, kanske till volter eller hoppa långt

- ~ Linbana, gärna mellan hopptornen. Det är jättecoolt!
- ~ Lianer och gungor från taket
- ~ Hamsterhjul och bollar

Personalen som aktivitetsledare och "DJ"

Vi ska vara "allt i allo" men huvudsysslan är bevakning med fokus på förebyggande och säkerhet.

Personal Rosenlundsbadet

Personalen är okej, de lär oss inget, men de säger till om vi gör något fel. Så vi känner inte riktigt dem. Men en gång så drucknade jag nästan, då fick personalen plocka upp mig! Lynn, 12 år, Österängsskolan.

På Rosenlundsbadet finns beslut om att personalen ska ge ett professionellt bemötande till de gäster som behöver något eller har klagomål. De ska vara lyhörda, bekräftande, uppmärksamma och närvarande. Vi har bara hört positiva eller neutrala omdömen om personalen från de olika grupper vi pratat med.

Vi upplever dock att personalen på alla de badhus vi besökt främst har ett fokus på att lösa praktiska och säkerhetsmässiga uppdrag snarare än kundrelationer och service. Gästerna ska inte drunkna, inte bryta reglerna eller leva om! Personalen är en slags kontrollfunktion och orienterar sig inte riktigt i hur gästerna har det. Det skiljer sig från en servitör som är

uppmärksam på om du vill ha hjälp och frågar om maten var bra. Eller en hotellreceptionist som frågar om din vistelse hos de och om du haft det bra. Det verkar som att gästerna på ett badhus främst ses som "medborgare som brukar en kommunal funktion" snarare än "konsumenter vars upplevelse spelar roll för fortsatt verksamhet".

För att gå från faciliteter till aktiviteter behöver personalens roll omformuleras. Idag beskriver de sin roll enligt nedan:

- ~ Upprätthålla regler
- ~ Insatser vid olyckor
- ~ Reception
- ~ Aktivitetsledare på lov
- ~ Städa hela badet
- ~ Badsäkerhet

Denna beskrivning visar på en liten möjlighet att vara aktivitetsledare, utöver på loven. Men det finns önskemål inom personalen att arrangera både planerade och spontana aktiviteter för badgästerna, till exempel kvinnokvällar, vattenlekar och tävlingar. Badvakterna kan också fråga om de kan hjälpa gästerna till exempel att simma bättre eller uppmuntra till deltagande i aktiviteter. Detta för att ge gästerna en bra, rolig och säker upplevelse.

Därför är det behov för ett paradigmskifte och utvidgning av personalens roll - från enkom vakter och livräddare till även aktivitetsledare, pedagoger och partyplaner. De får ett nytt socialt ansvar där de ska delta i att aktivera gästerna, vara påhittiga och kunna överraska.

Det kan liknas med en DJ som skannar av rummet och känner av stämningen för att därefter påverka den med hjälp av specifikt vald musik. till exempel uptempo för att skapa energi, lugna låtar för tryckare eller en låt med en egen koreografi som Macarena etc.

Vad behöver Rosenlundsbadet och personalen för att detta ska möjliggöras?

Samarbete mellan JSS och Rosenlundsbadet

Både kommunen och JSS bedriver olika typer av simundervisning på Rosenlundsbadet. Skulle det kunna utvecklas till en kompletterande verksamhet och samarbete?

Det finns exempel där kompletterande verksamheter lett till vinst för båda parter. till exempel via konfliktmedling om äganderätt till ett landområde kom man fram till att ett gemensamt ägt naturreservat för turism skulle gynna båda länderna. Ett annat exempel är den ensamma bilförsäljaren. Om det kommer fler försäljare till platsen så uppfattas det initialt som konkurrens, men i själva verket leder det till att fler kunder än tidigare kommer till det området eftersom det blir ett centrum för bilförsäljning och utbudet ökar.

Det finns möjligheter i att personalen på Rosenlundsbadet tipsar om och motiverar gäster att börja i JSS eftersom de är bra på att simma, hoppa, dyka etc. Rosenlundsbadet kan även

arrangera egna tävlingar och gruppaktiviteter som uppmuntrar till simaktiviteter. På så sätt kan de stimulera och engagera de allmänna badgästerna och samtidigt understödja JSS aktiviteter inom föreningslivet och tävlingsverksamhet och vice versa. Personer som inte längre vill träna med JSS kan hänvisas till Rosenlundsbadet aktiviteter. På så sätt kan de tillsammans säkra att människor fortsätter att komma till badhuset *hela livet*.

Strategi

Naturbad- huset

Om vi vill nå visionen *Vatten hela livet* och tilltala människor att fortsätta komma till badhuset igen och igen så spelar de fysiska förhållandena naturligtvis en stor roll. Det handlar bland annat om uttryck, material, färger, design, akustik, belysning och logistik.

I detta avsnitt kommer vi att presentera olika aspekter för utformningen av nya badet som understödjer visionen.

Analys av badhusdesign

Det känns inte så naturligt på badhuset, bara vatten i ett hus.

Kim, HBTQ Brunnen mötesplats för ungdomar

Nästan alla nya simhallar är kalla, sterila och tråkiga.

Cornelia och Lucas, 19 år, elitsimmare JSS

Simhallen kommer från en byggtradition av industri, effektivitet och modernism. Vi har tagit vatten från sin naturliga plats i naturen och tagit det in i en byggnad. I den processen har badhusdesign blivit bortkopplat från naturen.

Är det egentligen något alls som indikerar att en simhall handlar om att anknyta med naturen? Vi människor har gått från att vara i naturen till att ta makten över och konsumerar naturen. Som om vi skulle vara överordnade naturen och därför tar vatten och lägger i klor och gör det till vår produktionsplats. Därför ser också de flesta badhus ut som en stor industribyggnad med kakel, metall, plast och glas.

Badhuset har sin egen regim som präglar utformningen. Likt ett sjukhus där hygien präglar, militärbasen med hierarkier och i kyrkan där det är en överordnande makt. Vad är då regimen i ett badhus? Rengöringsmöjligheter!

Denna regim är vad människorna möter. Du kommer in till en "betalningskontroll", blir insläppt genom metallspärrarna och går vidare till omklädningsrummet för att lämna dina kläder och ägodelar i ett skåp, du sköljer av dig i det vita kalla institutionella duschrummet

tillsammans med främmande människor, för att sedan gå barfota ut i den stora, högljudda och överstimulerade industribyggnaden med stengolv och skarp belysning, nästan naken endast iklädd badkläder. *Välkommen!*

Det är en enda anledning att vi kommer till denna omänskliga miljö: VATTEN. Som vi berättade om i starten av denna rapport dras vi till vatten. Vatten är evolutionärt lugnande. Vi blir till i och består av vatten. Vatten stimulerar vår hud och gör oss tyngdlösa.

Om badhuset ska bli en plats där människor i högre grad trivs och tilltalas av, är det rimligt att närma oss naturens estetik och känsla i badhuset.

Förslag till en naturlig industribyggnad

Naturen ger oss det vi behöver, för vi är naturen.

Niko, elittränare simning JSS

Vi har levt i över 2 miljoner år i naturen och i en människoskapad miljö endast i några få tusentals år. I vår människoskapade miljö når 11 miljoner informationsbitar hypotalamus varje sekund, allt detta ska sorteras och bearbetas till 15 informationsbitar som når frontalloben. När vi är i naturen tar informationen en annan kortare väg i hjärnan. Då skannar vi av omgivningen istället för att sortera och bearbeta intrycken. I detta läge får hjärnan vila, det kräver ingen energi och vår kapacitet är obegränsad. I vår människoskapade miljö har vi metaforiskt en

simpel miniräknare, medan vi har en stordator med kapacitet att styra ett rymduppdrag när vi är i naturen.

Så hur kan vi skapa en badhusmiljö med relation till naturen som fungerar för oss?

Skogen har en naturlig akustik, syresättning, dofter och ljud som lugnar vårt nervsystem. Människan som biologisk varelse har förståelse och vana för skogens estetik och utformning. Sandstranden är också en perfekt konstruktion för människans relation med varandra och vatten. Sand dämpar ljud, reflekterar ljus, mjukt att gå, taktilt, plats att umgås, inga markerade gränser mellan varandra, och här är människorna en del av naturen.

På badhuset är det tvära kontraster. På land eller i bassäng, hårt kakel eller mjukt vatten. Från utomhus med kläder till inomhus utan. Korridorer och dörrar inomhus istället för vindens bris där ute. Att bada på badhuset är ett svartvitt val. Du är antingen i eller ur bassängen.

Jag tänker på sommarstugan. Vägen till vattnet. Gräset till grusgången, gräs igen, den stora stenen som leder till bryggan i trä, metallstegen ner i vattnet, till blåleran. Fortsätter utåt. Vattendjupet ökar successivt och när det når mina låår är botten sand. Nu är det lättare att simma än att gå. Jag simmar till flaggan. Den är gul och säger stopp. På andra sidan flaggan är ett stup och där kan du inte stå bara trampa vatten.

Tillbaka igen. Vatten, sand, lera, metall, trä, sten, gräs, grus, gräs. Barfota fötter som möter naturen. En stegvis guidning från torr till blöt med alla möjligheter till mellanting av svart och vitt.
Hanna Lockner, socialantropolog och konstnär

Kan vi använda kopplingen till naturen för att skapa en mer attraktiv miljö som också ger oss ett sundare liv fysiskt och mentalt? Skapa en typ av arkitektur som refererar till och använder och skapar igenkänning till naturen. Inspireras av former och konstruktionsprinciper från naturen och återskapa det, till exempel sand, vågor, organiska former, orm, snäcka, ostron, flod, sten i vatten, tång, etc.

Jewel Changi Airport Singapore.

Guggenheim Bilbao av Frank Gehry.

Casa Batlló av Antoni Gaudí.

Dråben av Kenneth Balfelt Team och Johan August.

Jewel Changi Airport Singapore.

Jönköping har flera vilda naturreservat med biologisk mångfald som visar på en mycket intressant natursyn från kommunen. Våtmarker, sjöar och vidsträckta myrmarker, ädellövbranter, barrblandskogar och ängar som bevaras för naturens egen skull och till glädje för oss människor. Det är något vi uppskattar och föreslår därför att Nya Rosenlundsbadet kan bli en del av kommunens satsning på naturen och de positiva effekter de har på oss människor.

Kanske kan det göras rum för till exempel fiskar och fjärilar att integreras i miljön. Dels för dess mentala effekter, att titta på fiskar och fjärilar i olika färger och former som rör sig i sin miljö, och för att skapa en känsla av närvaro i naturens närhet. Det kan ge Nya Rosenlundsbadet en profil som är annorlunda från andra badhus och på så sätt bli ett flaggskepp för staden: det enda stället i världen där du kan simma tillsammans med fjärilar.

Input för badets utformning och gestaltning

I detta avsnitt presenterar vi input från olika grupper på badet gällande utformning och gestaltning. Vårt fokus har varit att definiera hur gästernas och personalens upplevelse på badhuset ska vara. Dessa samtal har även bidragit med input på fysiska och konkreta behov och önskemål på badet när det kommer till förutsättningar för diverse badhusaktiviteter.

Utöver de samtal vi haft har vi även tagit del av förslag och input genom en kvantitativ undersökning i form av känslkort. Dessa *känslkort* kan liknas med en enkät om upplevelsen på badet där badgäster, personal, föreningar och andra har fått välja vad som är viktigast för dem sett till utformning och stämning, samt att de haft möjlighet att skriva egna förslag och kommentarer.

Känslkortet utgick från fyra teman, med 25-30 svarsalternativ per tema. I appendix finns en sammanställning av de 53 svaren att ta del av.

- ~ Det brukar jag göra på badhuset
- ~ Så tycker jag att vi ska vara med varandra på badhuset
- ~ Så vill jag att stämningen ska vara på badhuset
- ~ Det vill jag ha mer av i mitt dagliga liv

Estetik och stämning på badet

Estetiken i sig har en attraktionskraft. En fin miljö lockar även de som inte vill bada.
Eli, HBTQ Brunnen mötesplats för ungdomar

Genomgående i denna rapport har vi på olika sätt diskuterat och presenterat de behov och önskemål som personal, gäster och föreningar på badet har uttryckt. I detta avsnitt kommer vi titta närmare på vad som sagts om estetik och stämning, som kan inspirera konstnärerna och arkitekterna för att skapa konst och rum som både uppfyller och utmanar dessa önsknings och behov.

Som vi tidigare skrivit kan badhus ofta ha en industri känsla – vitt, hårt, sterilt och kallt. Men ser man till det som händer i badhuset är det en plats som präglas av både yin- och yangkrafter. I simning, lek och tävlingar behöver vi yangegenskaperna av fokus, målinriktning, struktur och handlingskraft. Men det finns också ett behov för yin egenskaper på badet för att kunna slappna av och återhämta sig, både mentalt och fysiskt.

En bassäng, Rosenlundsbadet.

En annan bassäng, Ystad Saltsjöbad.

Röster om estetik och stämning

Det blir roligare att leka om miljöerna omkring är roliga. Då kan även vuxna få en chans att vara lite lekfulla. Det behöver dom.

Kim, HBTQ Brunnen mötesplats för ungdomar

Färgglatt är viktigt. Mycket färger gör det lekfullt och då känner man sig mer lekfull.

Nicole, 14 år, Rosenlundsskolan

Mer mysigt, inte så mycket vitt, beige och sjukhus. Så tråkigt att bara se ett ljus tak med stark belysning, man blir blind, ser inte när väggen kommer. Roliga färger som "inte matchar egentligen". Former. Som ett barns lekrum. Inspireras av en förskola. Soptunnorna är djur. Hopptornen kan vara träd. Kanske lite olika teman på olika avdelningar. Regnskog, grotta, växtlighet. Det blir som ett äventyr. Så bildar vi som en äventyrsgrupp även om man inte känner varandra.

Ungdomar på HBTQ Brunnen mötesplats för ungdomar

Det blir bättre stämning om det är lekfullt. Ljust och färgglatt, bli pigg.

Rocky och Annie, klass 9, Rosenlundsskolan

Kanske en muralmålning, mycket växter. Så det känns fräscht och lugnt. Jag tycker det hör hemma i ett badhus med växter. Gärna olika färger i vattnet på kvällen. Att det lyser så det ser ut som en annan färg på vattnet. Kanske vi hopptornen. Det skulle göra det lekfullt, roligt och annorlunda från andra badhus. Nått coolt tema, djungel kanske, men det finns på många ställen.

Edvin, 13 år, Rosenlundsskolan

Gärna John Bauer-motiv och trolldskog.

Sven, deltagare seniorgym på Rosenlundsbadet

Delar av botten kan vara asymmetrisk i familjebadet eller del av undervisningsbassänger – som naturen.

Niko, JSS elittränare

Det är mycket "Jönköpingsgrönt", det slipper jag helst.

Badvakt, ca. 30 år.

JSS är duktiga och har OS-medaljörer.

Medaljerna med namn som finns idag ska vara kvar även på nya badet. Det måste de vara!

Sven, deltagare seniorgym på Rosenlundsbadet

Snälla färger runtomkring varmvattenbassängen som matchar den vackra musiken.

Ann-Sofie, vattengympadeltagare

Relaxen ska ha en harmonisk lugn miljö, till exempel grönt och lugna färger. Men barnen och vågmaskinen, det är en helt annan miljö som behövs där, mer kraftfulla färger som man blir pigg av.

Ulla, vattengympadeltagare

Små egna krypin för de som vill vara lite mer för sig själva, mindre exponerade, i skymundan. Även dessa personer ska vara välkomna hit.

Maj, vattengympadeltagare

Förslag som konstnären och arkitekt kan fördjupa sig i:

- ~ Använda taket: citat, linjer, flaggor
- ~ Kan botten bli mer intressant? Linjerna är viktiga för simning, men man kan göra bitarna mellan mer intressant? Kanske kan det se ut som sand, sten, gräs etc. Inte bara vitt och enformigt.
- ~ Flexibilitet: videoprojektion och belysning på väggar, i tak och botten.
- ~ Hur kan vi skapa en annan utsikt än industriområdet utanför?

Röster från Känslokorten

I Känslokorten låg fokus på hur upplevelsen på badet ska vara, både sett till estetik, stämning, aktiviteter och bemötande. Dessa aspekter av upplevelsen kan användas som underlag till den konst och utformning som människorna möter på badet. till exempel 70% svarade att "Vi respekterar varandra" var det viktigaste på badet. Hur kan det tolkas och inspirera till skapande av konst och rum som resonerar med den värderingen?

Nedan är en sammanställning av de fem aspekter som flest har valt som viktigast för respektive huvudtema. Samtliga svar från Känslokorten finns att hitta i appendix.

Det brukar jag göra på badhuset	
Motionssimma	47 %
Umgås med familj	32 %
Basta	32 %
Bubbelbad	32 %
Besöka kafé	32 %

Så tycker jag att vi ska vara med varandra på badhuset

Vi respekterar varandra	77 %
Alla får vara på badet	70 %
Vi lyssnar på varandra	68 %
Vi hjälper den som behöver	68 %
Vi kommenterar inte varandras kroppar	68 %

Så vill jag att stämningen ska vara på badhuset

Det är viktigt att det är rent på badhuset	85 %
Välkomnande och öppet för alla	75 %
Ljust och luftigt	68 %
Säkerhet och ordning	68 %
Grönska och växtlighet	60 %

Det vill jag ha mer av i mitt dagliga liv

Glädje	64 %
Avslappning	53 %
Fysisk utmaning	51 %
Humor och skratt	49 %
Träna och ta ut mig / Få energi	45 %

Trivsel och bemötande: omklädningsrum, uniform och skyltning

Det är viktigt hur man skyltar, signalerar och beskriver information. Kommunera i en positiv ton, undvik "du får inte". Inga fördomar ska få spelas ut i kommunikationen. Personalens bemötande ska också vara välkomnande och snällt.

Ulla, vattengympadeltagare

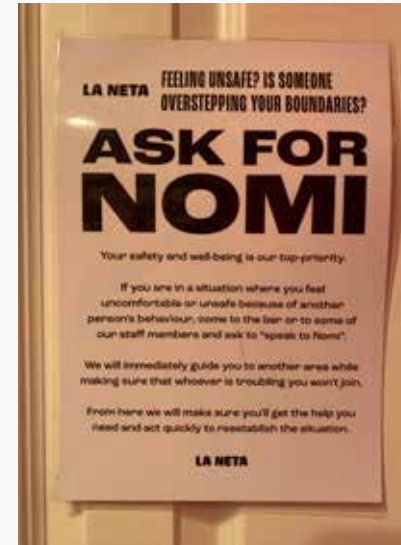
När det kommer till utformning av information ser vi en stor potential i att konstnärerna kan bidra till arbetet med detta. Både när det kommer till skyltning, som diskuterats i ett tidigare avsnitt, omklädningsrummen och personalens uniformer.

Det finns formella krav om utformning, innehåll och placeringar av skyltar och information...

- ~ En skyltning i anläggningen som gör att det är lätt att orientera sig är viktigt.
- ~ Skyltning ska följa Jönköpings kommuns grafiska profil och riktlinjer, gäller all skyltning.

Lokalprogram s.10

... men det är också en kreativ process att identifiera hur skyltningen förmedlas för att inkludera, tydliggöra och informera badets gäster. Därför kan arbetet med skyltningsstrategier utformas av konstnärer.

Exempel på nutida skyltningsstrategier

Ett sätt kan vara att inte utgå från kön utan snarare fråga efter preferens, till exempel badbyxor eller baddräkt istället för "tjej- eller killbadkläder" och omklädningsrum 1, 2, 3 istället för herrar och damer.

Åsa Reuterdaahl, Samordnare bad

Många anser att omklädningsrummen är en viktig aspekt för trivsel och trygghet på badhuset. Både när det kommer till estetik, renhållning och funktioner.

After-talks av Cristian Quinteros Soto, 2022.

Exempel på arbete med body comfort i omklädningsrummen. I en installation skapad för ValstaKonst undersöker konstnären Cristian Quinteros Soto de komplexa interaktioner som finns i offentliga omklädningsrum.

Projektbeskrivning: "Genom att fördjupa sig i Valsta simhalls

historia och dess arkitektur, tillsammans med svenska sociala normer, lyfter projektet omklädningsrummet från ett övergångsrum man passerar genom på vägen till bassängen, till slutmålet i sig. Som en fallstudie undersöker och föreslår Quinteros Sotos konstverk nya sätt att överväga, interagera och samtala med varandra."

I vårt samhälle fungerar inte längre den förenklade uppdelningen av *herrar och damer*. Det finns personer som identifierar sig som icke-binära samt av andra orsaker inte känner sig bekväma med endast två alternativ för omklädning. På det nya badet kommer det finnas flera alternativ för omklädning, till exempel enskilt, små sällskap och större grupper. Det är viktigt att alla personer tillgodoses vad gäller trygghet för omklädning på badet. Det kan vara en idé att ha mindre bås för ombyte med skåp och dusch utanför, så kan simmare, par och familjer till exempel byta om tillsammans och sedan lämna båset till nästa.

Som det ser ut idag byter många av JSS deltagare om på läktaren istället för i omklädningsrummen. En av elitsimmarna berättade att det började under coronapandemin, sen har de fortsatt att göra så. Det finns därför ett nuvarande behov om en dusch i simhallen där man kan skölja av sig med badkläderna på. Det har framkommit både från ungdomar, seniorer och JSS.

Läktare
Rosenlundsbadet.

Ofta byter deltagare från JSS om här.

Möjlighet till lite lugnare miljö i omklädningsrummen för oss som hör dåligt. Det blir jobbigt när det är många människor som pratar samtidigt. Det handlar mycket om akustik och lugna färger.

Ulla, vattengympadeltagare

Omklädningsrummen skulle kunna ha olika teman estetiskt, och kanske även funktionellt, så att gästerna känner trivsel och kanske får favoritrum. *Vi ses i Växrummet klockan två*, är både mer personligt och lättare att komma ihåg än till exempel D1018. Detta är något konstnärerna kan jobba med för att skapa identitet i omklädningsrummen. Att ha ett favoritrum som även andra har kan skapa känsla av samhörighet och därmed möjlighet till interaktion och specifika konstnärliga uttryck kan också skapa samtal i sig själv.

Utöver tematisering och identitet i omklädningsrummen skulle konstnärerna även kunna arbeta med personalens visuella identitet: uniformen. Tydlig och synlig personal är av stor vikt för ett gott bemötande på badet. Det ska vara lätt att se vem man kan fråga. Här finns också kreativt utrymme att låta personalens kläder spegla badets estetik och funktioner. Eftersom personalen arbetar i badhusmiljö är det viktigt att material och design anpassas efter detta.

Nuvarande uniform på Rosenlundsbadet.

Peter Callesen, Under my skin, 2012, del av performance. Kläder skapade av 34 g Zairei japanskt papper och vita pappersknappar.

FOS, Kjole, 2002.

Jeppe Hein and Circus Clowns av Henrik Vibskov, 2009.

Stimulering på badhuset - akustik, belysning och temperatur

I ett badhus är ofta ljudvolymen hög. Därför är det mycket viktigt med bra akustik och att en akustiker involveras i arbetet med projekteringen. Bra om ljud från publik på läktare når deltagare på bassängplan och i vattnet vid tävlingar. Ljud från vatten som rinner ned i avrinning från bassäng mm ska minimeras.

Lokalprogram s.11

Det finns utmaningar i att vara gäst och arbeta i en badhusmiljö. Ofta är det höga ljudvolym, många stimuli, stark belysning, varmt och kvavt.

Det ska finns en miljö som är rimlig ur ljudsynpunkt. Badhus är hårt och eko. Viktigt att arkitekterna jobbar med detta. Som på en arbetsplats, när allt stängs av så hör man hur högt och stökigt det varit för hjärnan, så är det också på badhuset. Vi utsätts för mycket ljud. Badgäst

Värmen i luften är ett problem. Markiser och sånt gör det svalare inne på badet. Ibland är det 33 grader, då är det svårt att vara pigg och alert. Vi får inte öppna dörrar och fönster. Om det är högt i tak så upplevs det mindre instängt och varmt.

Personal

Det borde vara en balans mellan mysigt och behagligt ljus, men så man ser. Man jobbar mer avspänt när det inte är så ljusst. Det är underbart när solen skiner in. Att se ut och släppa in ljuset. Elitsimmare

Ljudet ska vara behagligt. Det måste vara lättare att höra varandra. Högt ljud distraherar och vi tappar andra sensorer när ljudet tar över. Det innebär desto mer stimuli desto mer stressad blir kroppen. Det gäller även visuell stimulering, till exempel all utrustning som står i lokalerna, reklam och skyltar, andra gäster mm. Städning med vattenslang samtidigt som träning och aktiviteter pågår.

Idag finns det ett "digitalt öra" som mäter ljudstyrka och decibel på badet. Ljudnivån når ofta röd nivå, cirka 80 decibel, vilket visar på en ohälsosam nivå. Enligt personalen sker det när mycket folk pratar samtidigt, ljud från vattenkaskaderna och maskiner (strålar och vågmaskinen), musik i högtalarna och skolklasser. På grund av den dåliga akustiken skapar ljudnivån stress och konflikter mellan gästerna. Det är av stor vikt både för personal och gäster att ljudet, ljuset och temperaturen prioriteras i det nya badet. Kan växtlighet bidra till att fånga upp ljud och förbättra akustiken? Det

påverkar syresättningen i lokalen och är ett estetiskt stimuli som bidrar till lugn och återhämtning.

Utöver det byggtekniska, är det ett alternativ att låta en ljudkonstnär få uppdraget att titta på badhusets ljudprofil och arbeta med hur olika ljud kan stimulera badets olika områden och platser. Detsamma gäller dofter. Klordoft är sannolikt den doft de flesta förknippar med badhus, med undantag för badhus med saltvattenbassänger. Kanske går det att arbeta med andra dofter likt ljuden och skapa olika stämningar på olika platser i badet.

På Ystad Saltsjöbad har bassängerna olika dofter till exempel mandel och blomster, trots att det är klor i vattnet. De verkar ha tillfört någon form av doftessens i vattnet.

Tillgänglighet på badet

Följande citat är exempel på gästernas upplevelse av tillgängligheten på badet.

Inte anpassat för hjälpmedel. Saknar ramp för rullstol ner i vattnet. Trapporna är för stupa. Borde inte vara trappor mellan omlädningsrum och bassäng. Det är svårt att ta sig runt.
Maj, deltagare seniorgym på Rosenlundsbadet

Bra om man kan sitta, men satsa pengar på bassängerna. Tycker att det läggs för mycket pengar på konst, bättre att fokusera på miljön, bassängerna, färger och levande växter. Göra det behagligt att vara här genom att jobba med färgsättning och inte lägga pengar på någon stor skulptur som ingen förstår vad det är.
Lena, vattengympa

Vi vill ha en varmvattenbassäng som är mer skyddad, avskild och trygg. Det är relaxen för mig idag. En skyddad oas. Det är mycket värdefullt.
Malin, vattengympa

Ljudet är viktigt. Svårt att höra när man blir äldre och om man har en hörselnedsättning. Jag kan inte vara i det stora badet. Blir för stort eko. Vi utsätts för mycket ljud. Måste ta av hörapparaten när jag är i vattnet. En av medlemmarna är snäll och tolkar åt mig under vattengympan, säger de kärnfulla orden.
Ann-Sofie, vattengympa

Omlädningsrum har så låga, små bänkar. Svårt för äldre. Stol för ombyte eller liknande. Bättre sittplatser. Handtag som sitter i väggen. "Vem

som helst ska ju kunna gå hit".

Eva, deltagare seniorgym på Rosenlundsbadet och vattengympa

Andra exempel på input:

- ~ Golv man inte bränner fötterna på i bastun.
- ~ Ledstång/mittstång för att ta sig upp och ner mellan sittnivåerna i bastun.
- ~ En maskin så man kan sitta och träna i vattnet.
- ~ Fler handikappduschar och toaletter.
- ~ Aktivera seniorer med promenadstråk runt badet.

Fysisk arbetsmiljö

I samtal med personalen har det framkommit att utformningen av det nya badet kan göra stor skillnad för deras fysiska arbetsmiljö. Nedan har vi listat särskilt viktiga aspekter från dem.

- ~ En annan lösning än dagens runda reception som gör att personalen får "gästerna bakom ryggen".
- ~ Disponering utan blind spots för bättre översikt och uppsyn vid bassängerna för personalens arbetsmiljö och gästernas säkerhet.
- ~ Idag är den fysisk belastning för badpersonalen stor, de måste till exempel slita i tunga slangar vid städning, bottenrengöring och ta fram redskap till de olika aktiviteterna bland annat. Hur kan vi förenkla detta?
- ~ Stor utspridning av material - hämta saker inför klasser såsom pärm, underlag,

redskap. Bättre om det finns en flexibilitet så att underlagen är tillgängliga där aktiviteten är. En flexibilitet så att det lätt kan ändras i och med nya aktiviteter eller om aktiviteten byter plats.

- ~ Överväga vilka områden på badet som man får äta på. För vissa är det en friheten att man får äta överallt medan vissa föredrar ett separat rum. Oavsett måste det finnas bra förutsättningar för renhållning.

Förutsättningar för föreningsliv och elitverksamhet

För att föreningarna som har sin verksamhet på badet ska kunna utvecklas behöver faciliteterna förbättras. Det ger också möjlighet för föreningarna att arrangera lokala, nationella och internationella tävlingar som också stimulerar allmänhetens intresse för simidrott.

Frågor om plats, utrymme, prioritet och funktion kan skapa friktion mellan olika grupper som arbetar på badet. Om det skulle finnas tillräckligt med utrymmen och skåp till redskap samt tydliga instruktioner för förvaring och vem som ansvar för vad, blir det lättare att städa och hålla ordning på badhuset – och risken för konflikter minskar.

Det finns en poäng med flexibla läktare som kan expanderas och byggas ut vid tävlingar. Då frigörs utrymme längs bassängerna i det dagliga bruket.

I kommande avsnitt presenterar vi input från verksamma tränare och utövare inom JSS. JSS

är bland de bästa i Sverige när det kommer till simidrott, trots att dagens faciliteter på Rosenlundsbadet är begränsade. Det finns alltså stora möjligheter att stärka utövandet av simning, simhopp, konstsim och livräddning i Jönköping. För att bibehålla toppositionen och fortsätta utvecklas behöver faciliteterna förbättras.

Simning

Det blir ens andra hem, vi tillbringar ungefär 25 timmar i veckan här på badet. Ens hembassäng blir som hemmaplan vid match. Trädetaljer, grönska och natur gör det varmare och mer hemtrevligt. Det händer något om man blandar färg och material. Det blir bättre stämning.
Cornelia och Lucas, elitsimmare

Likt andra grupper uttrycker även elitsim önskemål om att Nya Rosenlundsbadet ska bli mer *hemtrevligt* än den typiska industrisimhallen. Däremot finns det formella krav när det kommer till simidrott som delvis utmanar möjligheterna till utformning av just simbassängerna.

När det kommer till tävlingar är det viktigt att tävlingsbassängerna håller en universell standard och ser likadana ut, så att deltagarna inte tappar fokus. till exempel vit botten, svart streck och blått vatten. *Det ska vara samma känsla i bassängerna* menar elitsimmarna Lucas och Cornelia och även simhopptränaren Vinko.

Simmare delar upp simhallar i snabba eller långsamma. Snabba innebär ofta svala och öppna, medan långsamma är trånga och varma. Känslan i vatten skiljer sig även beroende på temperaturen och belysningen i bassängen. Elitsimmaren Lucas kan uppleva vattnet som sirap om det är mörkt, som att han inte tar sig framåt. Han föredrar lampor i bassängen. Bra temperatur och belysning får bassängen att *kännas snabb*.

Elitsim tipsade om simhallar där de lyckats skapa snabba bassänger. Gemensamt för dessa är att det är öppna ytor, lätt att se hela lokalen, högt i tak och kännas luftigt. till exempel Eriksdalsbadet i Stockholm och Simhallsbadet i Helsingborg.

Simhallsbadet Helsingborg.

Eriksdalsbadet i Stockholm.

När jag ser linjen på botten vet jag att jag kan ta ett armtag till och sen vända så kommer fötterna perfekt.

Lucas, elitsimmare

Simmarna orienterar sig via bassängens botten, kanter och linor. Linorna är markerade med distanser, det bör även finnas markeringar på botten och i taket.

- ~ Frisim - botten och kanten
- ~ Crawl - botten, linan och taket
- ~ Ryggsim - taket

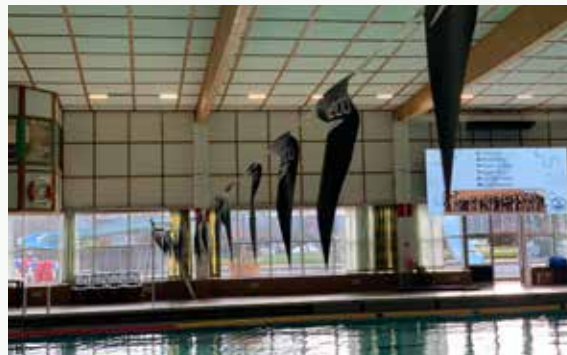
Det skulle kunna vara en idé att konstnären jobbar med gestaltningen av markeringar för att utmärka Nya Rosenlundsbadet, inom de formella kraven av World Aquatics, tidigare FINA.

Kan konstnärerna arbeta med en mer intressant gestaltning för redskap och markeringar?

Linor till bassänger i Rosenlundsbadet.

Flaggor Rosenlundsbadet.

Linor och bottenmarkering Rosenlundsbadet.

Startpall Rosenlundsbadet.

Startpallar i marmor av konstnärgruppen A Kassen, 2017.

En stor del av simträningen generellt sker även på land. Det behöver vara bra förutsättningar och utrymme intill bassängerna med plats för människor, redskap och fria ytor. till exempel yoga, styrka, hoppprep, kasta boll, stretcha.

JSS träning på land.

En löpbana, gym och promenadspår utomhus i anslutning till badet för både badets gäster och allmänheten skulle främjar simträningsverksamheten (från elitverksamhet till seniorträning) och den sociala möjligheten att vara tillsammans både för motion och att umgås.

Exempel på utomhusgym och träningsredskap.

Simhopp

Många frågor om hopptornet är öppet, även över telefon. Hopptornet är populärt bland ungdomar.

Jesper, personal

Det finns en stor efterfråga på hopptornen. Alla vi pratat med nämner hopptornen som en attraktiv och viktig aktivitet i badhuset, särskilt för ungdomar.

Enligt simhoppstränaren Vinko Paradzik har England och Norge verkligen lyckats med de optimala hallarna för hopp med utrymme och läktare, även estetiskt.

AdO arena Bergen.

Queen Elizabeth Olympic Park, London Aquatics centre.

Detaljbild tak, AdO arena Bergen.

Säkerhet är väsentligt inom simhopp. För att inte riskera att krocka behöver det vara 30-40 meter mellan de två nya hopptornen. 2019 skedde det en olycka från 10 meter hopptornet när en kille försökte hoppa över bojlinan i bassängen och landade på linan. Hela sidan benet skalades av.

För att hopparen ska kunna orientera sig i hoppet måste det vara stor färgkontrast mellan vattnet och väggen. Det är också viktigt att

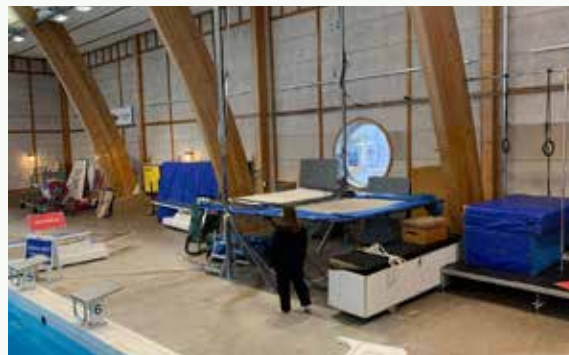
väggen mittemot tornen liknar andra ställen i världen där man tävlar och simhoppar. Det finns en funktion i att ha markeringar på tornen som räknar ner antal meter (gäller främst för bakåthopp) och framförallt när bassängkanten kommer. Det ska inte vara för stora fönster eftersom sol i ögonen kan störa hopparen, alternativt enkla möjlighet att dra för delar av fönsterna.

Simhoppare vänder tillbaka mot plattformen efter hoppet och drar sig upp via bassängkanten. Idag är det rekommenderat att ha trappor i vattnet under ytan (2-3 steg). Det gör det enklare att ta sig upp och ger möjlighet för hopparen att sitta i säkerhet i vattnet innan de kliver upp. Lägsta steget bör vara cirka 1 meter under ytan med lite bredare trappsteg, cirka 50-60 cm, så att knät och hela foten får plats.

Trappsteg i vattnet.

Både JSS simhopp och konstsim önskar ett separat rum för landträning med studsmatta, trampolin (gärna nedgrävd), torrsvikt och plattform med tjockmatta eller grop samt plats för styrketräning och stretch. Denna plats ska användas under uppsikt av en ledare och därför måste det kunna spärras av för allmänheten.

Så här ser utrymmet för landträning ut idag för simhopp och konstsim.

Konstsim

Konstsim behöver inte så mycket plats, men vi måste alltid anpassa oss. Vid musikprogram behöver vi hela bassängen.

Monique, konstsimtränare JSS

För att konstsim ska kunna utöva sina program säkert behöver vattendjupet vara mer än 2 meter. De behöver även markeringar på botten för att orientera sig. I dagsläget hänger de upp flaggor eller lägger ut markeringar i

bassängerna. Det handlar om att markera hörn och väggar för att kunna orientera sig.

Under sina program simmar och dansar de till musik. Idag finns undervattenshögtalare som hängs i kanterna på bassänger. Det vore bättre med fasta högtalare i vattnet.

Stillbild från Black Is King: A film by Beyoncé, 2020.

BBC News, 2023.

Under OS 2024 får män för första gången tävla i konstsim.

4

Arbetet med konsten

Vi hoppas att du som läst denna rapport har haft en glädjefull och intressant upplevelse. Avslutningsvis vill vi skicka med förslag och rekommendationer till det vidare arbetet med konsten.

Konstnärens roll

Inför framtagande av kommande uppdragsbeskrivningar behöver kommunen identifiera vilka behov och önskemål som finns. Detta kan till exempel ske genom att inkludera konstnärer som jobbar med olika praktiker och medium som vi gett exempel på i rapporten. Konstnärer kan till exempel arbeta med stämning i omklädningsrummen som skapar dialog och relationer, design och nytänk om innehåll av information som skyltar, doft- och ljudprofil, nya lekar och aktiviteter, personalens sociala roll och i stort de visuella upplevelserna av badet som en del av naturen.

Fokus i uppdragsbeskrivningarna skulle kunna vara på de olika behov och utmaningar som konstnären kan ta sig an, istället för att föreslå konkreta verk och var de ska vara. På så sätt kan konstnärens roll ses som oberoende och ifrågasättande där kommunen ger konstnärerna frågeställningar och utmaningar utifrån de identifierade behoven. Det kan vara svåra, komplexa och filosofiska frågor som konstnärerna fördjupar sig i, tolkar och sedan gestaltar utifrån hens perspektiv och uppfattning.

Samarbete mellan konstnärerna

Eftersom det kommer vara flera konstnärer involverade i projektet vore det intressant att de får en gemensam introduktion till projektets vision, kontext och behov och därmed får möjlighet att inspireras av varandra. Förslagsvis kan det hållas gemensamma workshops, eventuellt endast för konstnärerna, under arbetes gång där de kan träffas för att dela med sig av sin research och sina tolkningar av uppdraget. Med kännedom om projektet, platsen och varandras research kan de skapa ännu mer insiktsbaserad – men fortfarande individuell – konst för just Nya Rosenlundsbadet. Till skillnad från arkitektur och design där allt gärna ska hänga samman funktionellt och estetiskt, har konsten inte samma roll utan den ska snarare få en att stanna upp, skapa friktion och reflektion.

Delaktighet och samverkan med allmänheten

Medborgarperspektiv utan politiken är ett sätt att demokratisera konsten.

Henrik Andersson, fd. ordförande i Kultur- och fritidsnämnden

Att involvera allmänheten i arbetet med konsten är ett sätt att skapa känsla av delaktighet i utformandet av badet. Alla konstnärer arbetar inte med brukarinvolvering, men det finns en poäng i att låta invånarna träffa konstnärerna och därmed få förtroende och intresse för dem, deras process och verk. Detta skulle kunna ske genom att konstnärerna håller öppna workshops, föredrag om var de befinner sig i processen, samt möten med möjlighet att prata och ställa frågor sinsemellan. På så sätt kan både konstnärerna och invånarna dela med sig av sina insikter och perspektiv till varandra.

Process, långsiktighet och underhåll

Efterjusteringar

När bygget är klart, konsten ställts ut, bandet är klippt och projektet avslutat kommer vardagen och med den upptäckter av brister och behov av justeringar. Tyvärr är det ofta så att även små defekter och saker som inte fungerar kan bli hela historien om en annars fantastisk plats, om det inte rättats till. Därför är det bra att avsätta både tid och medel för att återbesöka badet och prata med folk så att eventuella efterjusteringar kan göras. Det ger samtidigt en möjlighet att visa besökare och personalen att vi tar ansvar för att saker och ting görs som överenskommet och fungerar.

Subjektivisering och aktivering

Efter invigningen av Nya Rosenlundsbadet kan det också vara en idé att arrangera engagemang som ger oss en känsla av tillhörighet till badhuset. Det kan ske genom både små och stora evenemang, för utvalda grupper eller allmänheten. Syftet är att skapa en gemensam kultur och visa hur badet kan användas på olika sätt av en eller flera målgrupper. På så sätt skapar vi tillhörighet både till badet och varandra.

Denna gemensamma kultur skapar också möjlighet för samvaro med andra grupper som vi normalt inte träffar och umgås med. Att se personer som inte ser ut som oss själva vid samma events gör att vi blir en del av samma situation. Vi *subjektiverar* därmed oss själva i förhållande till både platsen och varandra. Dvs. har man haft en bra upplevelse på en plats gör det att vi blir mer positiva till platsen generellt - och därmed även till andra som vi normalt känner oss osäkra med.

Vi kan också tänka i banor av att locka och engagera nya potentiella arrangörer på badhuset. Det kan till exempel vara en klubb, branschorganisation, företag, institutioner, stadsfullmäktige etc. som har egna events på badet - de kan då också introduceras till konsten och arkitekturen för att göra besöket mer intressant. Den nya byggnaden ger möjligheter för nya målgrupper och aktiviteter på badet.

Avslutande kommentar

Vi tror att Nya Rosenlundsbadet kan bli en väldigt speciell plats som kopplar oss mycket mer till vatten än vad vi är vana vid från alla andra simhallar vi varit i – och vi tror att konst och arkitektur kan förkroppsliga detta.

Vi ser en enorm potential i att använda kärleken till vatten för att få oss människor att röra på oss mer, utveckla vårt sociala liv och öka vår mentala hälsa - och att konst och arkitektur kan locka oss dit och stödja denna vackra kärleksfulla livsresa.

Vi tror på Vatten hela livet. Gör du?

Vänligen,

Hanna Lockner och Kenneth Balfelt
Kenneth Balfelt Team

Kolofon

Vatten hela livet / Lek utan vågor:

Konstnärlig förstudie för Nya Rosenlundsbadet

Copyright © 2023 Jönköpings kommun och Kenneth Balfelt Team

Utgivare:

Jönköpings kommun

Brukarinvolvering, koncept och text:

Kenneth A. Balfelt och Hanna Lockner, Kenneth Balfelt Team

Redaktör:

Åsa-Viktoria Wihlborg och Elina Lund, ArtPlatform AB

Omslag och grafisk utformning:

Mike Tylak

Omslagsfotografier:

Kenneth A. Balfelt, Anders Sune Berg, stockfoton från: Shutterstock, MostPhotos, Wibit Sports GmbH (Wiggle Track)

Foton och illustrationer:

Se bildtexter

Tryck:

printpusher.dk

För vissa fotografier och illustrationer har det inte varit möjligt att hitta upphovsrättsinnehavaren och därmed inte heller möjligt att hänvisa till. Om upphovsrätten kränkts i och med användande i denna rapport har det skett oavsiktligt. Eventuella rättmätiga krav i detta sammanhang kommer att behandlas av utgivaren som om det hade ingåtts avtal i förväg.

Det är tillåtet att kopiera och citera denna rapport med källhänvisning till Jönköpings kommun och Kenneth Balfelt Team.

Appendix

Känsokort Rosenlundsbadet

Som nämnt har vi tagit del av förslag och input genom en kvantitativ undersökning i form av *känslokort*. En enkät om upplevelsen på badet där badgäster, personal, föreningar och andra har fått välja vad som är viktigast för dem sett till utformning och stämning, samt att de haft möjlighet att skriva egna förslag och kommentarer.

Känslokortet utgick från fyra teman, med 25-30 svarsalternativ per tema. Nedan finns en beskrivning av undersökningen och en sammanställning från de 53 respondenterna.

Information till respondenterna

Vi vill ha dina åsikter om utformningen av Nya Rosenlundsbadet

I september 2021 beslutade Jönköpings kommun att det ska byggas ett nytt badhus på Rosenlund: Nya Rosenlundsbadet. Du kan läsa mer om detta på kommunens hemsida: www.jonkoping.se

Nästa steg är att ta fram underlag som kommer att användas för att bestämma hur nya badhuset ska se ut och upplevas genom arkitektur, design och konst. Därför vill vi veta vad som gör det intressant och spännande för dig att komma till Nya Rosenlundsbadet.

Du behöver inte ha kunskap eller vara intresserad av arkitektur eller konst för att delta i denna undersökning - tvärtom! Arkitekturen och konsten ska vara för oss som vistas på badhuset. Därför vill vi veta mer om hur du vill att det ska vara på badet.

I denna undersökning frågar vi dig om:

- ~ vad du brukar göra på badhuset
- ~ hur du tycker att man ska vara mot varandra på badet
- ~ hur stämningen ska vara på badet (vad som är viktigt för dig för att det ska kännas bra att komma till badet)
- ~ vad du vill ha mer av i ditt dagliga liv

Genom denna undersökning kan vi få en bild av hur ni vill ha det på det nya badet. Det är sedan arkitektens och konstnärens uppdrag att tolka era tankar och åsikter i deras skapande. Det är viktigt för oss att du ska trivas på det nya badet!

Sammanställning Känslokort

Grupp	Procent
Seniorer	11 %
Vuxna	25 %
Barnfamiljer	34 %
Ungdomar	4 %
JSS (verksamma ungdomar och tränare)	26 %

Ålder	14-79 år

Sysselsättning	Procent
Grundskola	4 %
Gymnasium	13 %
Högre utbildning	21 %
Arbetar	49 %
Föräldraledig	-
Sjukskriven	2 %
Pensionär	11 %
Annat	2 %
Vill inte uppge	-

Kön	Procent
Kvinna	58 %
Man	42 %
Icke-binär	-
Annat	-
Vill inte uppge	-

Det brukar jag göra på badhuset	Procent
Motionssimma	47 %
Dyka	9 %
Lära mig simma	13 %
Öva på vattenvana	11 %
Vattengympa	11 %
Använda hopptornet	19 %
Leka i vattnet	25 %
Simundervisning med skolan	8 %
Umgås med familj	32 %
Umgås med vänner	25 %
Babysim	11 %
Rehab	17 %
Slappna av	26 %
Basta	32 %
Bubbelbad	32 %
Gruppträning	15 %
Motionera på gym	17 %
JSS tävlingsidrottare träning	25 %
Delta i tävlingar	19 %
Titta på tävlingar	11 %
JSS verksamheter för medlemmar	17 %
Event och tillställningar	2 %
Besöka cafét	32 %
Ha mitt eget kalas eller firande	2 %
Skollovsaktiviteter	4 %
Gemensamma firanden vid högtider	2 %
Träffa nya människor	9 %

Så tycker jag att vi ska vara med varandra på badhuset	Procent
Vi lyssnar på varandra	68 %
Vi pratar med varandra	51 %
Alla får vara på badet	70 %
Vi delar på badets utrymmen	47 %
Vi väntar på vår tur	51 %
Vi hjälper den som behöver	68 %
Vi vågar be om hjälp från personalen	58 %
Vi vågar be om hjälp från andra gäster	38 %
Vi kommenterar inte varandras kroppar	68 %
Vi skojar med varandra	43 %
Vi turas om med leksaker	30 %
Vi peppar varandra	42 %
Vi engagerar oss i varandra	28 %
Vi är toleranta mot varandra	53 %
Vi är kärleksfulla och omtänksamma	32 %
Vi stör inte varandra	47 %
Vi leker tillsammans med andra gäster	19 %
Vi pratar i en lagom samtalston	51 %
Vi får gärna prata högt och ha kul	26 %
Vi sjunger och tjoar	11 %
Möjligheter att prata med andra i badhuset	30 %
Vi låter varandra vara ifred	38 %
Vi gör utmaningar med andra i badhuset	15 %
Vi respekterar varandra	77 %
Vi stärker sammanhållningen med andra gäster	26 %
Vi stärker sammanhållningen med de vi kom till badet med	36 %
Vi respekterar andras space	49 %

Så vill jag att stämningen ska vara på badhuset	Procent
Minimalistisk design	11 %
Färger och mönster	15 %
Grönska och växtlighet	60 %
Bjuda in till lek	26 %
Ljust och luftigt	68 %
Dekorationstema	6 %
Välkomnande och öppet för alla	75 %
Säkerhet och ordning	68 %
Det finns personal att fråga	58 %
Enkelt att orientera sig	40 %
Lätt att ta sig runt med hjälpmedel	36 %
Det är viktigt att det är rent på badhuset	85 %
Olika platser att sitta i badhuset	40 %
Liv och rörelse	30 %
Lugnt och stillsamt	38 %
Barnvänligt	49 %
Tryggt och hänsynsfullt	55 %
Musik på olika delar i badhuset	34 %
Olika typer av omklädningsrum	28 %
Egna badtider för särskilda grupper	13 %
Tysta tider	9 %
Tysta avdelningar	9 %

Det vill jag ha mer av i mitt dagliga liv	Procent
Lära mig något nytt	36 %
Känna tillhörighet med andra	21 %
Tid för mig själv	40 %
Lära känna nya människor	25 %
Fysisk utmaning	51 %
Göra av med energi	36 %
Delta i organiserade tävlingar	23 %
Avslappning	53 %
Träna och ta ut mig	45 %
Lugn och ro	40 %
Lekfullhet	26 %
Adrenalin	19 %
Få energi	45 %
Lekfulla tävlingar med andra	9 %
Intellektuell utmaning	25 %
Insikt i andra kulturer	21 %
Få nya insikter	15 %
Politiskt engagemang	4 %
Något att reflektera över	9 %
Utveckling	36 %
Ett inkluderande samhälle	30 %
Igenkänning av mina åsikter	2 %
Bevara traditioner	6 %
Livet är bra utan överraskningar	-
Humor och skratt	49 %
Glädje	64 %
Förståelse för andra	28 %
Nya perspektiv	26 %

